

HORIZONT 2025/3

Migrációkutató Intézet

Kovács Emese: A svéd migrációs politika újragondolása –
a Tidö-megállapodás dilemmái

2025. 02. 17.

Kovács Emese: A svéd migrációs politika újragondolása - a Tidö-megállapodás dilemmái

BEVEZETÉS

Svédország bevándorlási politikája az elmúlt két évtizedben mélyreható átalakuláson ment keresztül, amely tükrözi az ország társadalmi és politikai dinamikáját. A skandináv állam hosszú évtizedeken keresztül a világ egyik vezető humanitárius nagyhatalmaként pozicionálta magát, amely elkötelezetten képviselte az emberi jogokat és a menekültek védelmét. Azonban 2015-ben, a menekültválság csúcspontján, több mint 160 000 menedékkérő érkezett az országba, megterhelve a svéd szociális és menekültügyi rendszert, ami társadalmi feszültségekhez vezetett. Az erőforrások túlterhelése, valamint a társadalmi és politikai viták következtében Svédország fokozatosan szigorított a bevándorlási politikáján.

A 2022-ben a jobbközép pártok és a Svéd Demokraták (SD) között létrejött Tidö-megállapodás¹ ennek a politikai átalakulásnak az egyik legfontosabb eredménye. Az egyezmény célja, hogy Svédország kevésbé legyen vonzó célország a menedékkérők számára, és a bevándorlás csak szigorú feltételek mellett valósulhasson meg. A paktum jelentőségét az SD politikai befolyásának erősödése adja, amely egykor elszigetelt pártból a svéd politika egyik meghatározó szereplőjévé vált.

ABSZTRAKT

Svédország migrációs politikája az elmúlt két évtizedben jelentős változásokon ment keresztül. A korábbi humanitárius alapú megközelítést egyre inkább a szigorodó szabályok és a közvetett elrettentés stratégiája váltották fel, amelyek célja a migrációs nyomás csökkentése. A 2022-ben elfogadott Tidö-megállapodás, amelyet közvetlenül a dán modell ihletett, tovább szigorítja a menekültügyi rendszert a családdegyesítés korlátozásával, az állampolgárság megszerzésének nehezítésével, a befogadási rendszer átalakításával és a svéd jogszabályok EU-s minimumszabályokhoz való igazításával. Ezen intézkedések célja Svédország vonzerejének csökkentése, ugyanakkor a menekültek jogait, különösen a szabad mozgáshoz és a családi élethez való jogot jelentősen csorbítják. A közvetett elrettentés stratégiája rövid távon csökkentheti a menedékkérők számát, azonban hosszú távon társadalmi feszültségekhez vezethet, és akadályozhatja az újonnan érkezők integrációját. Az elemzés bemutatja, hogyan vezetett a migrációs politika szigorítása a svéd nemzeti identitás újradefiniálásához, ahol központi kérdéssé vált a társadalmi kohézió fenntartása és a nemzethez tartozás fogalmának átalakítása.

¹ TIDÖAVTALET 2022

A Tidö-megállapodás migrációval kapcsolatos rendelkezései viták sorát váltottak ki. A kritikusok szerint a javasolt intézkedések hátrányosan érinthetik a menedékkérők jogait, és erősíthetik a társadalmi szegregációt. A kormánykoalíció ugyanakkor azzal érvel, hogy ezek a változások elengedhetetlenek Svédország társadalmi kohéziójának megőrzéséhez és a jóléti rendszer fenntarthatóságához.

Jelen elemzés időszerűségét az adja, hogy a Tidö-megállapodás megvalósításának félidejéhez érkeztünk, ami kiváló alkalmat kínál a menekültekre vonatkozó jogszabályi változások mérlegelésére. Ahhoz, hogy átfogó képet kapjunk a svéd migrációs politika irányváltásáról, először érdemes áttekinteni annak alakulását a 2000-es évektől napjainkig. Ezt követően részletesen elemezzük a Tidö-megállapodás a menedékkérők helyzetét és jogait közvetlenül érintő intézkedéseit, valamint kitérünk azokra a közeljövőben várható jogszabályi változásokra is, amelyek befolyásolhatják a menekültek helyzetét Svédországban. Nem képezik az elemzés tárgyát a Tidö-megállapodás kitoloncolással, önkéntes hazatéréssel, illegális migráció elleni küzdelemmel, illetve integrációs problémák kezelésével foglalkozó rendelkezései.

A HUMANITÁRIUS BEVÁNDORLÁSPOLITIKÁTÓL A TIDÖ-MEGÁLLAPODÁSIG

Az 1970-es évektől kezdve Svédországot gyakran emlegették a világ egyik legnyitottabb és legbefogadóbb országaként. A svéd migrációs politika hangsúlyosan támogatta a menekültek és gazdasági bevándorlók integrációját, az ország gazdasági és demográfiai céljaihoz igazodva. A svéd jóléti állam erős alapokon nyugodott, és a kormányok úgy vélték, hogy a migráció hozzájárulhat a munkaerőpiaci kihívások megoldásához és a társadalom gazdagításához. A migrációs politika ebben az időszakban kifejezetten humánus alapelvekre épült, és az ENSZ által meghatározott menekültvédelmi normákon túlmutatva biztosított védelmet azok számára is, akik nemzetközi konfliktusok vagy környezeti katasztrófák elől menekültek. Ez a nyitottság számos bevándorlót vonzott, az 1980-as évektől pedig nagyobb számban kezdtek menekültek érkezni a Balkánról és Európán kívüli országokból.²

A 2010-es évek elején azonban a migrációval kapcsolatos kihívások egyre inkább nyilvánvalóbbá váltak. Bár a migráció továbbra is jelentős gazdasági előnyöket hozott Svédországnak, az integráció problémái, a munkaerőpiaci és lakhatási nehézségek, valamint a szociális rendszerek terheltsége egyre nagyobb társadalmi vitákat gerjesztettek. Az integrációval kapcsolatos kudarcok közül kiemelkedett a munkanélküliség és a svéd nyelvtudás hiánya a bevándorlók körében. A társadalmi és politikai viták közepette megjelent egy bevándorláskritikus politikai erő, a Svéd Demokraták. A párt erőteljesen bírálta a kormány migrációs politikáját, és a migrációt a bűnözéssel, a szociális problémákkal, valamint a kulturális szakadékkal kapcsolta össze. Bár a Svéd Demokraták retorikája kezdetben radikálisnak számított, és a főszóratú pártok *cordon sanitaire* révén

² SWEDISH INSTITUTE 2024

izolálták őket, a párt a 2010-es választásokon bejutott a parlamentbe, majd a következő évtizedben fokozatosan növelte támogatottságát.

A 2015-ös menekültválság alapjaiban változtatta meg Svédország bevándorlási politikáját. Az ország történelmi léptékben is kiemelkedő számú, 162 877 menedékkérőt fogadott be, ami komoly nyomást helyezett az ország szociális és gazdasági rendszereire. Az állami befogadóközpontok túlszűfoltá váltak, a lakhatási és oktatási rendszerek nem tudták tartani a lépést a növekvő igényekkel, miközben a társadalmi feszültségek is növekedtek. Ezek a kihívások arra késztették a kormányt, hogy drasztikus intézkedésekkel reagáljon, ami alapvetően megváltoztatta Svédország humanitárius megközelítését, és a migrációval kapcsolatos diskurzus jelentősen polarizálódott a társadalomban.

2015 őszén a svéd kormány szigorító intézkedéscsomagot jelentett be a migrációs nyomás enyhítése és az integráció hatékonyabbá tétele érdekében. A korábban főszabályként alkalmazott állandó tartózkodási engedély helyett ideiglenes engedélyeket vezettek be; a menekültként elismert személyek hároméves engedélyt, míg a kiegészítő védelemre jogosultak, például a háborús övezetekből érkezők, 13 hónapos engedélyt kaptak. A csomag emellett jelentősen korlátozta a családegyesítéshez való jogot, amelyet a kiegészítő védelemben részesülők esetében meg is tiltott. Továbbá az intézkedések célja az volt, hogy megszüntessék azokat a nemzeti humanitárius védelmi mechanizmusokat, amelyek nemzetközi vagy EU-s jogszabályok által nem voltak kötelezőek.³

A vonatkozó jogszabályok, amelyek az Idegenekről szóló törvény (svédül: *Utlänningslag*) módosítását jelentették, 2016 nyarán léptek hatályba, visszamenőleges hatállyal érvényesítve őket azokra a menedékkérőkre is, akik 2015 őszétől érkeztek az országba.⁴

A kormány 2016 januárjában további intézkedéseket vezetett be a menekültek beáramlásának korlátozására. Megtiltotta a komp-, busz- és vasúttársaságok számára, hogy Németországból vagy Dániából Svédországba szállítsanak utasokat személyazonosító okmányok nélkül. Emellett visszaállították a vám- és rendőri határellenőrzéseket, amelyeket többször meghosszabbítottak.⁵

A szigorítások rövid távon jelentősen csökkentették a menedékkérők számát, 2016-ban már csak 28 939 új kérelmet regisztráltak, ami a 2015-ös adatokhoz képest drasztikus csökkenést jelentett. Ugyanakkor a változások társadalmi vitákat váltottak ki, különösen a családegyesítés korlátozása és az ideiglenes tartózkodási engedélyek bevezetése miatt, amelyek akadályozhatják a menedékkérők hosszú távú integrációját.

A svéd kormány eredetileg hároméves időtartamra tervezte a korlátozásokat, azzal a szándékkal, hogy a későbbiekben visszatérjen a liberálisabb politikához. Azonban a svéd

³ PARUSEL 2016B

⁴ PARUSEL 2016A

⁵ PARUSEL 2016B

parlament 2019-ben két évvel meghosszabbította a törvény hatályát.⁶ Ez a döntés azt jelentette, hogy a szigorúbb szabályok, például az ideiglenes engedélyek és a családegyesítési korlátozások, egészen 2021 júliusáig érvényben maradtak. A svéd bíróság azonban megállapította, hogy a 2015-ben bevezetett kiegészítő védelemben részesülőkre vonatkozó családegyesítési tilalom sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikkelyét, ezért ezt a tilalmat utólag eltörölték. Ennek ellenére a törvény általános irányvonala változatlan maradt, és továbbra is a migráció korlátozására összpontosított, miközben az integrációs kihívások kezelésére kevesebb figyelmet fordítottak.

A svéd kormány 2021-ben átfogó migrációs reformot vezetett be.⁷ Ezek az új szabályok a korábbi ideiglenes intézkedések számos elemét véglegesítették, például az ideiglenes tartózkodási engedélyeket, mint a védelemben részesülők számára alapértelmezett jogállást, miközben a családegyesítési lehetőségeket szigorú jövedelmi követelményekhez kötötték.

A menekültválságot követően a migráció központi politikai kérdéssé vált Svédországban. A Svéd Demokraták megerősödése a politikai térben jelentős nyomást helyezett a mérsékelt jobbközép és baloldali pártokra, amelyek egyre inkább a migrációs szigorítások irányába mozdultak el. A 2018-as választások jelentős politikai átrendeződést hoztak Svédországban.⁸ A jobbközép koalíció, az úgynevezett Alliance, felbomlott, és a mérsékelt párt új vezetője, Ulf Kristersson, nyitottabb hozzáállást tanúsított a Svéd Demokraták irányában. Bár a *cordon sanitaire* hivatalosan ekkor még érvényben maradt, Kristersson és a kereszténydemokrata vezető, Ebba Busch jelezték, hogy bizonyos ügyekben – például a migrációs politika szigorításában és a bűnözés elleni fellépésben – hajlandóak figyelembe venni az Svéd Demokraták álláspontjait.⁹ Ez a pragmatikus fordulat nem jelentett azonnali együttműködést, de előkészítette a talajt a Tidö-megállapodáshoz. Az SD immár a politikai viták legitim szereplőjévé vált, és támogatottsága 20,5%-ra nőtt, amivel 2022-ben a második legnagyobb párttá vált a svéd parlamentben.¹⁰ Ez megkerülhetetlenné tette a Svéd Demokratákat a kormányalakítás során, és Kristersson vezetésével a mérsékelt párt, a kereszténydemokraták és a liberálisok hivatalosan is bevonták őket a politikai együttműködésbe. Ez az új politikai helyzet vezetett a Tidö-megállapodás megszületéséhez, amely a svéd migrációs politika új korszakát nyitotta meg. A paktum kulcsszerepet játszik a svéd migrációs politika szigorításában, és szoros összefonódásban áll az ország azon törekvésével, hogy a bevándorlást és menekültpolitikát szorosabban összehangolja a nemzetbiztonsági és gazdasági céljaival.

⁶ EUROPEAN COUNCIL OF REFUGEES AND EXCILES 2019

⁷ REGERINGSKANSLIET 2020

⁸ VALMYNDIGHETEN 2018

⁹ DAGENS NYHETER 2018

¹⁰ VALMYNDIGHETEN 2022

A TIDÖ-MEGÁLLAPODÁS

A Tidö-megállapodás¹¹ nevét a svéd Tidö-kastélyról kapta, amely 2022-ben a választások utáni politikai tárgyalások helyszíne volt. A megállapodás a jobboldali pártok és a Svéd Demokraták közötti együttműködés alapidokumentuma lett. A paktum célja, hogy orvosolja Svédország legfontosabb társadalmi és gazdasági problémáit, különös figyelmet szentelve a növekvő bűnözésnek, a migráció és integráció kérdéseinek, a gazdasági növekedés lassulásának, valamint a szociális és oktatási rendszer hiányosságainak. A koalíció számára kulcsfontosságú a nemzeti biztonság erősítése és Svédország NATO-tagságának biztosítása. Ezen kívül a klíma- és energiaügyek is kiemelt szerepet kaptak a megállapodásban, különös figyelmet fordítva a fenntartható energiaforrások támogatására és Svédország energiarendszerének stabilizálására.

Az elemzés tárgyát az egyezmény migrációval kapcsolatos része képezi, amely Svédország bevándorláspolitikájának teljes reformját célozza. A megállapodás kimondja, hogy a migrációs és integrációs politikai javaslatoknak négy átfogó célja van.

1. Paradigmaváltásra van szükség a menekültstátusz tekintetében, amely szerint a konfliktusokból vagy válságok elől menekülők számára csak ideiglenes védelmet kell biztosítani, és előnyben kell részesíteni azokat, akik Svédország közvetlen környezetéből érkeznek. Svédország nem lehet semmilyen szempontból nagylelkűbb a menekültjoggal kapcsolatban, mint amit az EU jogszabályai vagy más nemzetközileg kötelező érvényű megállapodások előírnak.
2. A migrációs politikának általában felelősségteljesnek kell lennie.
3. Követelményalapú integrációs politikát kell bevezetni, amely szerint annak, aki hosszú távon tartózkodik Svédországban, felelősséget kell vállalnia azért, hogy a svéd társadalom részévé váljon.
4. A párhuzamos társadalmak problémájának kezelése.¹²

Ezen célkitűzések mentén fogalmaz meg a dokumentum 33 javaslatot, több helyen aljavaslatokkal kiegészítve.¹³ A megállapodás legtöbb pontja jogszabály-módosításokat igényel, ezért a svéd kormány különböző bizottságokat hozott létre, hogy megvizsgálják az elérni kívánt célok lehetőségeit, valamint az ehhez szükséges jogi változásokat. Egyes bizottságok már benyújtották a jelentéseiket, és bizonyos változások vagy már hatályba léptek, vagy törvényjavaslatként kerültek előterjesztésre.

Az alábbiakban áttekintjük a svéd menekültügyi rendszer Tidö-pártok által eszközölt változásait. Továbbá elemezzük azokat a 2025. január 31-e előtt véglegesített vizsgálóbizottsági dokumentumokat, amelyek a menekültek helyzetére kihatással vannak.

¹¹ TIDÖAVTALET 2022

¹² TIDÖAVTALET 2022, 29.

¹³ A Tidö-megállapodás egyes javaslatait az elemzés függeléke tartalmazza.

KVÓTAMENEKÜLTEK SZÁMÁNAK KORLÁTOZÁSA

Svédország menekültkvótákkal kapcsolatos politikája évtizedek óta központi eleme az ország humanitárius elköteleződésének. Az 1951-es genfi egyezmény ratifikálása óta Svédország a világ egyik vezető kvótamenekült-befogadó országává vált, rendszeresen több ezer kiszolgáltatott helyzetben lévő embernek adva új otthont. A 2000-es években évente átlagosan 1 900-2 000 kvótamenekült érkezett az országba, de a globális migrációs nyomás enyhítésére irányuló kormányzati törekvések eredményeként ez a szám 2015-től jelentősen megemelkedett. Az elmúlt években a kvótamenekültek éves átlaga az 5 000 főt is elérte, ami európai összehasonlításban az egyik legmagasabb szám.

A Tidö-megállapodás aláírását követően azonban a kormány radikálisan csökkentette a kvótamenekültek számát. A 2022-es költségvetési törvény a kormány mandátumának idejére az évi kvótát 900 főben határozta meg.¹⁴ Ez a döntés részben a belpolitikai nyomás és a migrációs politika szigorítására irányuló igények eredménye, amelyeket a választási kampányok során a társadalmi integrációval és a közbiztonsággal kapcsolatos kihívások hangsúlyoztak.

A csökkentés háttérében gyakorlati szempontok is állnak. A svéd kormány 2023-ban két tervezett áthelyezési küldöttséget biztonsági kockázatok miatt lemondott, ami tovább csökkentette a ténylegesen befogadott menekültek számát. Mindössze 540 kvótamenekült érkezett az országba tavaly, ami jól tükrözi a program jelenlegi helyzetét.¹⁵ A kormány az önkéntes visszatérés ösztönzésére és a migráció csökkentésére helyezte a hangsúlyt, beleértve a jelentős pénzügyi támogatásokat azoknak, akik visszatérnek származási országukba.¹⁶

A kvótamenekültek számának csökkentése rövid távon mérsékelheti Svédország migrációs nyomását, különösen a társadalmi integrációval és a gazdasági terhekkel kapcsolatban. Ugyanakkor ez a lépés nem oldja meg a globális migrációs válságot, hiszen a kvótamenekültek csupán kis hányadát teszik ki a világon védelemre szoruló embereknek. A menedékkérelmi rendszerek kulcsszerepet játszanak a migráció kezelésében, mivel a legtöbb menedékkérő továbbra is veszélyes utakon próbálja elérni Európát.

A döntés jelentős szimbolikus hatással is bír, mivel Svédország eddig vezető szerepet játszott a nemzetközi felelősségmegosztásban. A kvóták csökkentése azt üzenheti a nemzetközi közösségnek, hogy még a hagyományosan nyitott országok is egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek a belső politikai prioritásokra. Ez hosszú távon csökkentheti a szolidaritást és a globális felelősségvállalást, miközben az alacsony és közepes jövedelmű országokra még nagyobb teher nehezedik a menekültek ellátásában.

¹⁴ SVERIGES RIKSDAG 2022

¹⁵ EUROPEAN COUNCIL OF REFUGEES AND EXCILES 2024

¹⁶ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024D

A SVÉD MENEKÜLTÜGYI SZABÁLYOK EU-S MINIMUMSZINTRE HOZÁSA

Az Európai Unió közös menekültügyi rendszere (CEAS) minimális követelményeket állít az uniós tagállamok számára, hogy biztosítsák a menekültek és a védelemre szorulóknak jogait. Ugyanakkor az EU-tagországok jelentős mozgásteret kaptak a saját szabályozásaik kidolgozásában, különösen az irányelvek és rendeletek nemzeti szintű alkalmazása során. Az alábbiakban áttekintjük Svédország 2022-ben hatályos menekültügyi szabályait az Európai Unió menekültügyi irányelveihez képest, majd összevetjük a Tidö-megállapodás nyomán már bekövetkezett, illetve folyamatban lévő szigorításokkal.

Svédország menekültügyi szabályozása, különösen a Tidö-megállapodást megelőző időszakban, számos tekintetben eltért az Európai Unió által meghatározott közös normáktól, ugyanakkor az EU-s jogi keretek között maradt. A svéd rendszer néhány szempontból kedvezőbb, más tekintetben viszont szigorúbb feltételeket alkalmazott, illetve alkalmaz jelenleg is, mint amit az EU minimális követelményei előírnak.¹⁷

Egyes vonatkozásokban Svédország előnyösebb szabályozást kínál a védelemre szorulóknak számára. A skandináv állam nemcsak a menekülteket, illetve a kiegészítő védelemre szorulókat fogadja be, hanem egy harmadik kategóriát, a humanitárius alapon megengedhető tartózkodást is alkalmazza.¹⁸ A humanitárius alapon kiadható tartózkodási engedélyek Svédországban hosszú ideig fontos eszközként szolgáltak azok számára, akik nem tudták igazolni, hogy joguk van menedékhez, de kiutasításuk ellentétes lett volna az emberi jogi elvekkel. Ez a lehetőség különösen olyan esetekben játszott szerepet, mikor a menedékkérők életkörülményei rendkívül nehézségekkel és kiszolgáltatottsággal terheltek voltak, például súlyos betegek, vagy gyermekek esetében, akik már hosszú éveket töltöttek Svédországban.

A Tidö-megállapodás értelmében a svéd kormány célul tűzte ki, hogy szigorítja a humanitárius alapú tartózkodási engedélyek szabályait. Az új törvényi módosításokat, amelyek a humanitárius védelem korlátozását célozzák, 2023 decemberében vezették be. Korábban gyermekek és bizonyos felnőttek esetében a „különösen nyomós körülmények” (svédül: *särskilt ömmande omständigheter*) is elegendőek voltak, például, ha a kérelmezőknek már volt tartózkodási engedélyük, és különleges kötődés alakult ki Svédországhoz.¹⁹ A 2023-as szigorítás eltörölte a „különösen nyomós körülmények” alkalmazhatóságát, és kizárólag a „rendkívül nyomós körülmények” (svédül: *synnerligen ömmande omständigheter*) alapján teszi lehetővé a tartózkodási engedély megadását. Ez a kategória rendkívül szigorú, és általában olyan esetekre vonatkozik, amikor a kérelmező olyan életveszélyes betegségben szenved, amelyet a származási országban nem lehet kezelni, de Svédországban igen.

¹⁷ STOYANOVA, VLADISLAVA, ÉS KARAGEORGIU, ELENI 2022

¹⁸ EUROPEAN COUNCIL OF REFUGEES AND EXILES 2024

¹⁹ ASYLRÄTTSCENTRUM 2023

Gyermekek esetében a módosított szabályozás enyhítést tartalmaz: nem szükséges, hogy a körülmények ugyanolyan súlyosak legyenek, mint a felnőttek esetében.²⁰

A svéd törvények szerint a menekült státusz csak akkor szűnhet meg, ha az érintett hazájában lényeges változás történt, ami megszünteti az üldöztetéstől való félelmet. Ez kedvezőbb, mint az EU számos más országában alkalmazott szabályozás.²¹

A tartózkodási engedélyek érvényességi ideje azonban rövidebb lehet Svédországban, mint más uniós országokban: míg az EU előírásai akár öt évre szóló engedélyeket is lehetővé tesznek, Svédország 2015 óta a menekültek esetében három évre, míg kiegészítő védelemre jogosultak esetében 13 hónapra szóló engedélyt ad ki.²²

Jelenleg Svédországban az állandó tartózkodási engedély megszerzéséhez elegendő három év folyamatos tartózkodás, míg az EU irányelve általában öt évet ír elő.²³ A Tidö-pártok szeretnék ezt a kedvezőbb szabályozást felszámolni, ezért vizsgálatot indítottak annak érdekében, hogy az állandó tartózkodási engedélyeket bizonyos védelmi csoportok (például kvótamenekültek, humanitárius okból védelmek kapók) számára teljesen eltöröljék.²⁴ A már kiadott állandó tartózkodási engedélyeket is felülvizsgálják, hogy a jövőben átmeneti engedélyekre lehessen cserélni őket, amíg az érintett személyek nem teljesítik a szükséges feltételeket, például a svéd állampolgárság megszerzését. Ennek célja, hogy azok a menekültek, akik nem tartják be a szabályokat vagy nem szándékoznak hosszú távon Svédországban maradni, ne rendelkezzenek tartós letelepedési jogokkal.²⁵

Korábban Svédország a kiegészítő védelemben részesülők számára a családegyesítést ugyanolyan feltételekkel engedélyezte, mint a menekültek esetében, ami meghaladta az EU minimumkövetelményeit.²⁶ 2023 december óta a kiegészítő védelemben részesülők csak kivételes esetben mentesülhetnek a megélhetési követelmények alól, míg a menekültek esetében elnézőbb a törvény.²⁷ Ezt a jogszabályváltozást a Családegyesítés korlátozásáról szóló fejezet ismerteti részletesebben.

A családtagok esetében az Európai Unió Kvalifikációs Irányelve három évnél rövidebb idejű tartózkodási engedély kiadását is lehetővé teszi. A svéd szabályozás itt kedvezőbb; azonos hosszúságú tartózkodási engedélyt ad a menedékkérőknek és családtagjaiknak.²⁸

Az EU-s minimum szabályok szerint csak a házastársak és a gyermekek jogosultak családegyesítésre. Svédországban főszabály szerint a családegyesítéshez való jog csak a nukleáris család tagjaira korlátozódik, azonban különleges körülmények esetén távolabbi

²⁰ SVERIGES RIKSDAG 2023B

²¹ STOYANOVA, VLADISLAVA, ÉS KARAGEORGIU, ELENI 2022

²² PARUSEL 2016B

²³ IBID

²⁴ REGERINGSKANSLIET 2023G

²⁵ DAGENS NYHETER 2022A

²⁶ STOYANOVA, VLADISLAVA, ÉS KARAGEORGIU, ELENI 2022

²⁷ SVERIGES RIKSDAG 2023B

²⁸ DAGENS NYHETER 2022B

családtagokra is kiterjedhet.²⁹ A tagállamok előírhatják a családegyesítést kérvényező számára, hogy rendelkezzen betegbiztosítással és megfelelő jövedelemmel. Svédországban szigorú jövedelmi és lakhatási követelményeknek kell megfelelni. Jelenleg egy vizsgáló bizottság elemzi a betegbiztosítási követelmény bevezetési lehetőségét.³⁰

Bár ezek a lépések Svédország migrációs politikájának terheit hivatottak csökkenteni, a reformot számos kritika érte. Az emberi jogi szervezetek és szakértők szerint a szigorítások a nemzetközi jogok csorbításához vezethetnek, különösen a menekült státuszhoz és a családegyesítéshez kapcsolódó jogok esetében. Humanitárius szempontból aggályos, hogy a minimumszint alkalmazása a menedékkérők életkörülményeinek jelentős romlásával járhat, különösen a lakhatás és az alapvető szolgáltatások területén.³¹ További probléma, hogy a reformok akadályozhatják a menekültek hosszú távú integrációját a svéd társadalomba, különösen az állandó tartózkodási engedélyek megszüntetése miatt. A javasolt rendszer sérti a közigazgatás alapvető elvét, miszerint a kedvező döntéseket nem szabad visszavonni hátrányos módon. Ezenkívül EU-s szinten is vitatható lépés, mivel noha formálisan megfelel az uniós jogszabályoknak, ellentmondhat az EU közös menekültügyi célkitűzéseinek.³²

CSALÁDEGYESÍTÉS KORLÁTOZÁSA

A Tidö-megállapodás értelmében Svédország szigorította a családegyesítés szabályait, amelyek 2023. december 1-jétől új feltételeket vezettek be. A változások célja, hogy a családegyesítési lehetőségek a lehető legszűkebbek legyenek, összhangban az Európai Unió jogi minimumkövetelményeivel. A módosítások értelmében csak házastársak, élettársak, bejegyzett partnerek és 18 év alatti gyermekek tartozhatnak a családegyesítésre jogosult személyek körébe, míg más családtagok csak rendkívül indokolt esetekben kaphatnak engedélyt. A megélhetési követelményeket is szigorították, különösen az alternatív védelmi státuszú személyek esetében, akik számára ez a feltétel már a kezdetektől fogva érvényes, míg a menekültstátuszúak számára csak a három hónapos határidőn túl jelent kötelezettséget.³³

További szigorítást jelent, hogy a házastársak és élettársak esetében az alsó korhatár 18-ról 21 évre emelkedett, bár egyéni körülményeket, például közös gyermekek jelenlétét is figyelembe kell venni. A kvótamenekülteknél a családegyesítés iránti kérelem három hónapos határideje már nem az érkezéstől, hanem a tartózkodási engedély kiadásának dátumától kezdődik. További feltételként a Svédországban élő családtagnak „jól megalapozott kilátásokkal” (svédül: *välgrundade utsikter*) kell rendelkeznie ahhoz, hogy állandó tartózkodási engedélyt szerezzen. Korábban a törvény úgy fogalmazott, hogy „a

²⁹ EUROPEAN COUNCIL OF REFUGEES AND EXILES 2024

³⁰ REGERINGSKANSLIET 2024E

³¹ ASYL RÄTTSCENTRUM 2023

³² FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2023

³³ SVERIGES RIKSDAG 2023B

hosszabb távú tartózkodási engedély megadásának megalapozott kilátásával (*välgrundade utsikter att beviljas uppehållstillstånd under en längre tid*) kell a kérelmezőnek rendelkeznie. Hogy ez a változás a gyakorlatban mit jelent, az jelenleg bizonytalan, a törvényjavaslat szerint a szöveget úgy változtatják meg, hogy jobban illeszkedjen az EU családegyesítési irányelvéhez (2003/86/EK) és az irányelv alapján az EU-n belül kialakuló gyakorlathoz.³⁴

A Tidő-pártok hosszabb távon újabb szigorításokat is terveznek. Vizsgálják a megélhetési követelmények további növelésének lehetőségét, valamint azt is, hogy a családegyesítési kérelem csak akkor legyen engedélyezhető, ha a kérelmező a lakhatás és jövedelem mellett egészségbiztosítást is igazolni tud. Különbséget kívánnak tenni a különböző védelmi státuszú személyek között, például a menekültek és a kiegészítő védelmi státuszúak jogai között, és vizsgálják annak lehetőségét, hogy a végrehajtási akadályok miatt tartózkodási engedélyt kapók egyáltalán ne indíthassanak családegyesítési eljárást. Emellett a kormány DNS-tesztek alkalmazását is javasolja a rokonság igazolására, ha ez nem nyilvánvalóan szükségtelen.³⁵

A Tidő-megállapodás családegyesítés korlátozására irányuló javaslata jelentős vitákat generált. Jogvédő szervezetek úgy vélik, hogy az új rendelkezések hatására a legkiszolgáltatottabb családok szétszakadásának esélye tovább növekszik, miközben a Svédországban tartózkodó menedékkérőkre fokozott nyomás nehezedik, hogy megfelelő lakhatást és stabil jövedelmet biztosítsanak. A jelenlegi szabályok, amelyek már most is szigorú lakhatási és jövedelmi követelményeket írnak elő a családegyesítéshez, gyakran ellehetetlenítik a családok újraegyesítését, különösen a svédországi munkaerő- és lakáspiaci egyenlőtlenségek miatt. A menedékkérők számára sokkal nehezebb stabil munkát és megfelelő lakhatást találni, mint a Svédországban született embereknek.³⁶

Ez a helyzet ahhoz vezet, hogy a Svédországon kívül, gyakran bizonytalan körülmények között élő és bűnözésnek kitett családok kénytelenek hosszú, akár meghatározatlan ideig várni arra, hogy újra találkozhassanak családtagjaikkal. Egyes esetekben a családokat arra kényszeríti a rendszer, hogy válasszanak, mely családtagok egyesülhetnek, mivel az egyik fél jövedelme nem elegendő ahhoz, hogy minden családtag érkezését fedezze. Ez a helyzet óriási stresszt, bizonytalanságot és feszültséget okoz mind a Svédországban tartózkodó, mind az azon kívül élő családtagok számára, tovább rontva a kapcsolataikat. Az ilyen elhúzódó szétválás sok család számára fenntarthatatlan, és arra kényszeríti őket, hogy illegális és veszélyes utakon próbáljanak meg újraegyesülni, elkerülve a biztonságos családegyesítési lehetőségeket.³⁷

A javaslatok továbbá különbséget tesznek a menekültek és a kiegészítő védelmi státusszal rendelkező személyek jogai között, bár mindkét csoport elismerten védelemre szorul. Az

³⁴ IBID

³⁵ REGERINGSKANSLIET 2024E

³⁶ FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024B

³⁷ ASYL RÄTTSCENTRUM 2023

UNHCR álláspontja szerint e két csoport hasonló humanitárius szükségletekkel rendelkezik, és nem igazolt, hogy az alternatív védelmi státuszt élvezők kevésbé tartós védelemre szorulnának. Az ilyen diszkrimináció aláássa az egyenlő bánásmód elvét, miközben statisztikai adatok is azt mutatják, hogy mindkét csoport hasonló körülmények között él.³⁸

A családdal való együttélés alapvető pszichológiai feltételeket biztosít, amelyek elősegítik a traumák feldolgozását és az integrációt az új társadalomba. A családi élethez való jogot több nemzetközi egyezmény is védi, például az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikke, amely szerint a családdegyesítés nem húzódhat öt évnél tovább, és különösen gyermekek esetében ennél rövidebb időszakot kell biztosítani.³⁹ Egy Stockholmban végzett kutatás kimutatta, hogy a menedékkérő fiatalok gyakrabban vesznek igénybe pszichiátriai ellátást, mint azok, akik családdegyesítés révén érkeztek Svédországba. Az ilyen szabályok súlyosbíthatják a mentális egészségi problémákat, különösen a gyermekek és kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek körében.⁴⁰

A javaslatok összeütközésbe kerülhetnek az Emberi Jogok Európai Egyezményével és az ENSZ Gyermekjogi Egyezményével is. A családok szétválasztása és az új szabályozásból eredő korlátozások nemcsak az emberi jogokat sérthetik, hanem hosszú távon az érintett egyének és közösségek integrációját is jelentősen hátráltatják. A civil szervezetek szerint a családok összetartásának elősegítése alapvető fontosságú a humanitárius elvek betartása és a társadalmi kohézió szempontjából.⁴¹

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG MEGSZERZÉSÉNEK SZIGORÍTÁSA

A Tidö-pártok célja, hogy jelentősen szigorítsák a svéd állampolgárság megszerzésére vonatkozó feltételeket. A korábbi kormányzati ciklusban kidolgozott javaslatok mellé újabb szigorításokat célzó vizsgálatokat kezdeményeztek, emellett terveik között szerepel az állampolgárság visszavonásának lehetővé tétele bizonyos esetekben. „Össze akarjuk kapcsolni a svéd állampolgárságot a svéd nyelv ismeretének egyértelmű követelményeivel, de a svéd társadalom és a Svédországban meglévő értékeink ismeretével is. A magasabb szintű állampolgárság arra ösztönzi az embereket, hogy helyesen cselekedjenek. Emellett közösségi érzést teremt, és lehetőséget arra, hogy a társadalom részévé váljanak” – mondta Linda Lindberg, a Svéd Demokraták frakcióvezetője a Riksdag képviselőcsoportban.⁴²

Jelenleg Svédországban nincs előírás a svéd nyelv vagy a társadalomismeret alapos ismeretére az állampolgárság megszerzéséhez.⁴³ Az előző szociáldemokrata kormány egy tanulmányt készített (SOU 2021:2), amely javaslatot tett arra, hogy a svéd állampolgárság

³⁸ IBID

³⁹ FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024B

⁴⁰ IBID

⁴¹ IBID

⁴² REGERINGSKANSLIET 2023B

⁴³ EUROPEAN COUNCIL OF REFUGEES AND EXILES 2024

megszerzésének feltétele legyen a sikeres nyelvi és társadalomismereti vizsga.⁴⁴ A Tidö-megállapodás értelmében ezt a javaslatot a parlament elé terjesztik törvényjavaslatként. A társadalomismereti vizsga a felnőttképzés alapfokú tananyagára épül, kiegészítve néhány középfokú elemmel, és a nyelvi szintje megfelel a B1-es szintnek az Közös Európai Referenciakeret (CEFR) szerint.⁴⁵

A 2025. január 15-én bemutatott vizsgáló bizottsági javaslat további szigorításokat tartalmaz. Ennek egyik legfontosabb eleme a tartózkodási idő meghosszabbítása: az állampolgárság megszerzéséhez öt év helyett nyolc év igazolt svédországi tartózkodásra lesz szükség. A javaslat másik fontos része a jó magaviseletre vonatkozó követelmény bevezetése. Ennek értelmében az állampolgárság kérelmezőinek bizonyítaniuk kell, hogy tisztességes, példás életmódot folytatnak, amely magában foglalja a törvények betartását és a társadalmi normák tiszteletben tartását. A korábban elkövetett bűncselekmények esetében meghosszabbodik az állampolgárság iránti kérelem benyújtása előtt eltelő várakozási idő, és a svéd hatóságok immár a külföldön elkövetett bűncselekményeket is figyelembe veszik az elbírálás során. Az ismételt jogsértések kizárhatják a kérelmezőt az állampolgárság megszerzésének lehetőségéből, súlyos bűncselekmények esetén pedig véglegesen elutasíthatják a kérelmet.⁴⁶

A beilleszkedés szintjét felmérő társadalomismereti teszt tartalma kibővül. Az új vizsga nagyobb hangsúlyt fektet a svéd társadalmi és politikai intézmények ismeretére, különös tekintettel a média szerepére, amely az információs szolgáltatás, a közvélemény formálása és a hatalmi struktúrák ellenőrzése szempontjából kiemelt jelentőséggel bír. Emellett a teszt részeként a kérelmezőknek ismerniük kell az emberi jogokat és a gyermekjogokat, amelyek alapját az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye adja. A cél egyértelmű: az új állampolgárok ne csupán jogi státuszt szerezzenek, hanem tisztában legyenek azokkal az értékekkel és elvekkel is, amelyekre Svédország társadalma épül.⁴⁷

A reformjavaslat az önfenntartás képességét is elengedhetetlen feltétellé teszi. Az állampolgárságot kérelmezőknek igazolniuk kell, hogy stabil és tartós jövedelemmel rendelkeznek munkából vagy vállalkozásból. Azok, akik az elmúlt három évben hat hónapnál hosszabb ideig szociális támogatásban részesültek, nem kaphatnak állampolgárságot. Kivételt élveznek a diákok, amennyiben szakképzési programban vagy felsőoktatási intézményben tanulnak, valamint a nyugdíjasok, akik jogosultak az állami nyugdíjrendszer ellátásaira. A szigorítás egyértelműen azt szolgálja, hogy az állampolgárságot olyanok kapják meg, akik képesek önállóan boldogulni, és nem szorulnak

⁴⁴ REGERINGSKANSLIET 2021

⁴⁵ REGERINGSKANSLIET 2023B

⁴⁶ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024F

⁴⁷ IBID

az állami ellátórendszer folyamatos támogatására. A változtatások várhatóan 2026. június 1-jén léphetnek hatályba⁴⁸

A Tidö-megállapodás továbbá a kettős állampolgársággal rendelkező személyektől visszavonhatóvá tenné a svéd állampolgárságot, ha „rendszerellenes bűncselekményt” követtek el, vagy ha a státuszt hamis információk alapján szerezték meg.⁴⁹ Utóbbi javaslat végrehajtása alkotmánymódosítást igényelne, amelyet legalább két parlamenti cikluson keresztül kell jóváhagyni. Ezért ez a változtatás leghamarabb a következő parlamenti időszakban léphetne hatályba.⁵⁰

A kormány és a Svéd Demokraták 2023 májusában bejelentették, hogy az állampolgárság egyszerűsített megszerzésének, az úgynevezett bejelentéses eljárásnak a feltételeit is szigorítják. Ezt a rendszert elsősorban gyermekek és fiatal felnőttek veszik igénybe. Az új szabályok szerint azok a 15 év feletti személyek, akik bűncselekményt követtek el, vagy akiket súlyos bűncselekménnyel gyanúsítanak, nem jogosultak svéd állampolgárságra bejelentési eljárás keretében. Hasonlóképpen kizárják azokat, akik nemzetbiztonsági fenyegetést jelentenek, vagy olyan szervezethez tartoznak, amely erőszakos cselekményeket követ el. A változtatások 2024. október 1-jén léptek hatályba.⁵¹

A Tidö-megállapodás értelmében a svéd kormány célja tehát az, hogy jelentősen megnehezítse az állampolgárság megszerzését, azonban pontos részleteket még nem hoztak nyilvánosságra. A javaslatok szerint a követelmények szigorúbbak lesznek, mint a 2021-ben előírányozottak, amelyek már eleve komoly feltételeket szabtak az érintettek számára. A 2021-es tanulmány⁵² arra hívta fel a figyelmet, hogy a magas nyelvi követelmények kirekesztést és diszkriminációt okozhatnak, különösen a nők, idősebbek és alacsony iskolai végzettséggel rendelkező csoportok esetében. Ezért egy ilyen feltételrendszer bevezetése inkább szegregációhoz, mint integrációhoz vezethet. A kutatások szerint a nyelvi követelmények jelentik a legnagyobb akadályt az állampolgárság megszerzésében. Ha mind ehhez a jövedelmi követelményeket is hozzáadjuk, amely az állampolgárságot a megfelelő keresettel köti össze, akkor a tervezett javaslatok azt kockáztatják, hogy véglegesen kirekesztik azokat, akik már eddig is a társadalmon kívül helyezkedtek el.⁵³

A javaslatokkal kapcsolatban egyre inkább megkérdőjelezhető, hogy azok összhangban vannak-e Svédország nemzetközi kötelezettségeivel, különösen a hontalanokkal szemben. Svédország vállalta, hogy megkönnyíti a hontalanok állampolgárságának megszerzését, ezért jelenleg a hontalan menekültek már négy év után megszerezhetik az állampolgárságot, míg más csoportok számára ez az időtartam öt év. Ha azonban bevezetik a nyelvi és társadalmi

⁴⁸ STATENS OFFENTLIGA ÜTREDNINGAR 2024F

⁴⁹ REGERINGSKANSLIET 2023B

⁵⁰ FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024A

⁵¹ SVERIGES RIKSDAG 2024B

⁵² REGERINGSKANSLIET 2021

⁵³ ASYL RÄTTSCENTRUM 2024A

ismeretekre vonatkozó követelményeket, azok a hontalan személyek, akik nehezen tudják teljesíteni a feltételeket, akár évekig is élhetnek Svédországban anélkül, hogy állampolgárságot szerezhetnének.⁵⁴

A javaslatok közé tartozik az is, hogy lehetővé váljon az állampolgárság visszavonása bizonyos esetekben, például akkor, ha valaki „rendszerellenes bűncselekményt” követ el, vagy ha az állampolgárságot hamis információk alapján szerezték meg. Ez azonban ütközik az alapvető közigazgatási jogelvekkel, amelyek szerint egy előnyös közigazgatási döntést csak az érintett személy javára lehet módosítani. Ha ezt bevezetik, akkor negatív diszkriminációt jelenthet azok számára, akik több állampolgársággal rendelkeznek, mint a svéd. Az állampolgárság visszavonása ugyanakkor aláásná annak tényleges értékét, amely ma már visszavonhatatlan jogként létezik.⁵⁵

A MENEDÉKKÉRŐK ANYAGI HOZZÁJÁRULÁSA

Felmerült a Tidö-megállapodás alapján az az elképzelés, hogy a menedékkérők egy fix díjat fizessenek befogadásuk költségeinek fedezésére. Az erről készült tanulmány azonban megállapította, hogy egy ilyen díj összegegyeztetetlen lenne az EU-joggal, amely garantálja a rászorulóknak alapvető támogatáshoz való jogát. Ennek megfelelően a jelenlegi szabályozás marad érvényben; vagyis azoknak a menedékkérőknek, akik rendelkeznek saját anyagi forrással, továbbra is fedezniük kell költségeiket, például az étkezést és szállást.⁵⁶

TRANZITKÖZPONTOK BEVEZETÉSE

A Tidö-megállapodás értelmében a svéd kormány a menedékkérők befogadási rendszerének teljes átalakítását tervezi. A paktum megkötésekor felmerült a tranzitközpontok létrehozásának gondolata. A központok az egész menekültügyi eljárás során biztosítanák a menedékkérők elhelyezését, akik a teljes eljárás időtartama alatt kötelesek lennének ezekben a létesítményekben tartózkodni. A kormány vizsgálatot kezdeményezett annak érdekében, hogy feltérképezze a tranzitközpontok nemzetközi alkalmazásának tapasztalatait, és megvizsgálja azok integrálásának lehetőségeit a svéd jogrendszerbe.⁵⁷ A kezdeményezés célja, hogy az új rendszer a menekültügyi folyamatokat hatékonyabbá és szabályozottabbá tegye, miközben csökkenti az eljárás alatti eltűnések és jogellenes tartózkodások kockázatát.

A vizsgálóbizottság által nemrég közzétette a „Menedékkérők lakhatásának új rendje” (svédül: *En ny ordning för asylsökandes boende*) című dokumentumot, amely ugyan a menedékkérők elhelyezési rendszerének átfogó reformját tartalmazza, de már nem tranzitközpontok, hanem befogadási központok létrehozására tesz javaslatot. A tervezett változások központi eleme, hogy főszabállyá teszik az állami szálláshelyek használatát,

⁵⁴ FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024A

⁵⁵ IBID

⁵⁶ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024E

⁵⁷ TIDÖAFTALET 2022

miközben megmarad a saját szervezésű lakhatás lehetősége szigorú korlátok között. Ez azt jelenti, hogy a menedékkérők csak akkor jogosultak anyagi támogatásra, ha az állam által biztosított szálláshelyeken tartózkodnak.⁵⁸

A svéd befogadási rendszer egyik legnagyobb kihívása az EBO-rendszer (svédül: *egget boende*), amely lehetővé tette, hogy a menedékkérők saját lakhatást válasszanak, akár hátrányos helyzetű területeken is. Bár az EBO eredeti célja a szegregáció csökkentése és az integráció elősegítése volt, az évek során a rendszer fenntarthatatlanná vált. A menedékkérők koncentrációja bizonyos nagyvárosi területeken túlterhelte az önkormányzatokat, és tovább mélyítette a társadalmi szegregációt. Az önkormányzatok számára külön kihívást jelentett az EBO-ban élők nyomon követése és támogatása. Ennek eredményeként a svéd kormány 2019-ben törvénymódosításokat eszközölt, amelyek alapján megvonták a pénzügyi támogatást azoktól a menedékkérőktől, akik hátrányos helyzetű területeken választottak saját lakhatást. Ezek az intézkedések azonban nem hozták meg a várt eredményeket, a menedékkérők több mint 60%-a még mindig a saját lakhatást választja.⁵⁹

Ezért a svéd kormány jelenlegi tervei között szerepel a befogadási rendszer további szigorítása és az állami szállásokon alapuló új befogadási modell bevezetése. A modell célja, hogy a menedékkérők túlnyomó többsége a Svéd Migrációs Ügynökség (svédül: *Migrationsverket*) által biztosított szállásokon lakjon, ahelyett, hogy saját lakhatásukat megszerveznék. A javaslat szerint a *Migrationsverket* jogosult lesz ellenőrizni, hogy a menedékkérők valóban a kijelölt szállásokon tartózkodnak-e, és azok, akik nem ott élnek, elveszíthetik a pénzügyi támogatásra való jogosultságukat. Azok pedig, akik nem értesítik a hatóságokat lakcímük változásáról, akár azt is kockáztathatják, hogy a tartózkodási engedélyük iránti kérelmüket visszavontnak tekintik.⁶⁰

A kormány célja továbbá, hogy elősegítse a menedékkérők társadalmi integrációját. Ennek érdekében kötelező bevezető programokat terveznek, amelyek a svéd társadalom szabályainak, értékeinek és működésének megismertetését szolgálják. Azonban a részvétel elmaradása nem járna szankciókkal.⁶¹

Külön figyelmet szentelnek a gyermekek jogainak védelmére, például oktatási lehetőségek biztosításával és a lakhatási körülmények javításával. A javaslat hangsúlyozza, hogy a menedékkérők elhelyezési rendszerének átalakítása nemcsak az egyéni körülmények javítását célozza, hanem a társadalmi kirekesztettség csökkentését és a migrációval kapcsolatos adminisztratív folyamatok egyszerűsítését is.

A javasolt változások egyik kulcsfontosságú eleme az, hogy a kitoloncolásra váró személyeknek kötelező lesz állami szállásokon tartózkodniuk, hetente három alkalommal

⁵⁸ SVERIGES RIKSDAG 2024C

⁵⁹ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024E

⁶⁰ SVERIGES RIKSDAG 2024C

⁶¹ SVERIGES RIKSDAG 2024C

jelentkezniük kell a Svéd Migrációs Ügynökségnél, és a lakóhelyük megyei határain belül kell maradniuk. Ha nem vesznek részt aktívan a visszatérési folyamatban, elveszítik a napi díjra való jogosultságukat, továbbá őrizetbevételekre is sor kerülhet.⁶²

A reform tervezett bevezetési dátuma 2025. március 1., és a változtatások célja, hogy egy átláthatóbb, igazságosabb és hatékonyabb menekültügyi rendszert hozzanak létre. Ez az új szabályozás a svéd kormány azon törekvéseit tükrözi, hogy a migráció kezelését és az integráció elősegítését szigorúbb, de igazságos keretek között valósítsák meg, összhangban a Tidö-megállapodás szigorúbb migrációs politikára vonatkozó célkitűzéseivel.⁶³

Ugyanakkor a jövőbeli EU migrációs és menekültügyi paktuma is hatással lesz Svédország elhelyezési rendszerére. Az EU tagállamai közötti összehangolt eljárások biztosítása érdekében a Svéd Migrációs Ügynökség az elmúlt évben más tagállamok menekültügyi eljárásait is tanulmányozta.⁶⁴ A paktum célja, hogy harmonizálja a menekültügyi eljárásokat az EU-s országokban, és várhatóan további kiigazításokat eredményez Svédország gyakorlatában, különösen a menedékkérők jogai és kezelésük terén.

A „Menedékkérők lakhatásának új rendje” című javaslat több kritikákat váltott ki a svéd társadalom különböző csoportjai körében, beleértve civil szervezeteket, szakértőket és a politikai ellenzéket. Az egyik legfőbb kritika az, hogy a kötelező állami szálláshelyeken való tartózkodás előírása túlzottan korlátozó intézkedés, amely megsértheti a menedékkérők alapvető jogait, például a lakóhely szabad megválasztásának jogát.⁶⁵ A kritikusok szerint a saját szervezésű lakhatás de facto megszüntetése elszigetelheti a menedékkérőket a helyi közösségektől, akadályozva ezzel az integrációjukat és társadalmi beilleszkedésüket.⁶⁶ Korábbi tanulmányok arra mutattak rá, hogy az EBO-t választó menedékkérők gyakran jobban boldogulnak a munkaerőpiacon és a lakhatás terén, mint azok, akiket állami szállásokra irányítanak.⁶⁷

A gazdasági támogatások megvonása azok számára, akik nem az állam által biztosított szálláshelyeken tartózkodnak, szintén heves vitákat váltott ki. Sokan úgy vélik, hogy ez az intézkedés kiszolgáltatott helyzetbe hozhatja a menedékkérőket, különösen azokat, akik már saját lakhatási megoldásokat találtak. A civil szervezetek arra figyelmeztetnek, hogy a támogatások megvonása szegénységhez és kiszolgáltatottsághoz vezethet, tovább növelve az árnyéktársadalmak kockázatát.⁶⁸

A javaslatot kritizáló szervezetek, például a Rädta Barnen, a Civil Rights Defenders és az UNHCR, hangsúlyozzák, hogy az állami szállások jelenlegi állapota nem felel meg az emberi

⁶² MIGRATIONSVERKET 2024C

⁶³ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024E

⁶⁴ MIGRATIONSVERKET 2024C

⁶⁵ CIVIL RIGHTS DEFENDERS 2023

⁶⁶ UNHCR NORDIC AND BALTIC COUNTRIES 2023

⁶⁷ SVERIGES RIKSDAG 2024D

⁶⁸ FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024D

méltóság alapvető követelményeinek. A szállások túlszűfoltak, alacsony színvonalúak, és gyakran elérhetetlen helyeken találhatóak. Az ilyen körülmények különösen károsak a gyermekek számára, és akadályozzák a gyermekek jogainak érvényesülését.⁶⁹ A Baloldali Párt (svédül: *Vänsterpartiet*) szerint a kormánynak a szállások minőségének javítására kellene összpontosítania, nem pedig a menedékkérők szabadságának további korlátozására.⁷⁰ A kritikusok hangsúlyozzák, hogy a kötelező lakcímbejelentési rendszer és a szigorúbb ellenőrzések bevezetése aránytalan terheket róhat a menedékkérőkre. Bár a kormány szerint ezek az intézkedések az átláthatóságot szolgálják, ellenzői szerint ezek felesleges bürokratikus akadályokat állíthatnak, és potenciálisan visszaélésekhez vezethetnek, például diszkriminatív bánásmód formájában.⁷¹

Az integrációs célkitűzések megvalósíthatósága szintén kétségeket vetett fel. A kötelező bevezető programokat ugyan támogatottság övezi, de sokan arra figyelmeztetnek, hogy ezek csak akkor lehetnek hatékonyak, ha megfelelő erőforrásokat és személyzetet biztosítanak. A kritikusok szerint a jelenlegi költségvetési keretek mellett kérdéses, hogy ezek a programok mennyire lesznek képesek valódi támogatást nyújtani a menedékkérők számára. A társadalomba való beilleszkedés ugyanakkor nem csupán formális tanfolyamokon keresztül történik, hanem a mindennapi életben, például munkavállalás, közösségi tevékenységek és társadalmi kapcsolatok révén. Az állami szállások gyakran elszigetelt elhelyezkedése tovább nehezíti ezt a folyamatot.⁷²

A civil szervezetek és az ellenzéki pártok végül arra is rámutatnak, hogy az új rendszer hosszú távon sem biztos, hogy költséghatékonyabb lesz. Az állami szálláshelyek kapacitásának bővítése és fenntartása jelentős beruházásokat igényel, amelyek meghaladhatják a jelenlegi költségvetési előirányzatokat.⁷³ Emellett az integráció hiánya és a szociális feszültségek növekedése további társadalmi és gazdasági terheket róhat Svédországra.

Összességében a „Menedékkérők lakhatásának új rendje” jelentős átalakítást ígér a svéd migrációs politikában, de a javaslat kritikusai szerint komoly kérdéseket vet fel az emberi jogok tiszteletben tartása, a társadalmi integráció elősegítése és a hosszú távú fenntarthatóság tekintetében.

A MENEDÉKKÉRŐK MUNKAVÁLLALÁSI JOGÁNAK KORLÁTOZÁSA

A Tidö-megállapodás keretében a svéd kormány olyan jogszabályi módosítások kidolgozását kezdeményezte, amelyek megreformálják a munkavállalási engedélyek rendszerét. A cél az, hogy egyszerre növeljék a svéd munkaerőpiac stabilitását, csökkentsék a visszaéléseket és támogassák a gazdasági fejlődést. A javaslatok között szerepel a

⁶⁹ RÄDDA BARNEN 2023

⁷⁰ SVERIGES RIKSDAG 2024D

⁷¹ FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024D

⁷² SVERIGES RIKSDAG 2024D

⁷³ SVERIGES RIKSDAG 2024D és FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024D

menedékkérők munkavállalási jogának szűkítése és az ún. „pályaváltási” (svédül: *spårbyte*) rendszer megszüntetése.⁷⁴

A hatályos svéd jogszabályok alapján a menedékkérők jogosultak munkát végezni a kérelmük elbírásának idején, és mentesülnek a munkavállalási engedélyre vonatkozó szigorúbb követelmények alól.⁷⁵ A Tidő-pártok korlátoznák a menedékkérők munkavállalási jogát, azonban a részletek még nem ismertek, mert a kérdés jelenleg vizsgálóbizottsági szakaszban van. Jogvédő szervezetek ugyanakkor felhívják arra a figyelmet, hogy a menedékkérők számára a munkavállalás lehetősége nemcsak anyagi stabilitást, hanem társadalmi integrációs lehetőséget is nyújt. Ennek hiányában sokan feketén vállalhatnak munkát, ami fokozza a kizsákmányolás kockázatát és akadályozza az integrációt.⁷⁶

A 2024. februárjában elkészült „Új szabályok a munkavállalási bevándorlásra” (svédül: *Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m.*)⁷⁷ című jelentés 8. fejezete a „pályaváltási” rendszer megszüntetéséről és annak részleteiről szól. A *spårbyte* rendszer jelenleg lehetővé teszi, hogy azok, akiknek elutasították a menedékjogi kérelmét, az elutasítási határozat jogerőre emelkedése követő két héten belül munkavállalási engedély iránti kérelmet nyújtsanak be, anélkül, hogy elhagynák az országot. A szabályok nemrég szigorodtak, például immár kötelező az érvényes munkaszerződés megléte, és az új magasabb bérkövetelményekre vonatkozó szabályok⁷⁸ is alkalmazandók.

A pályaváltási rendszer eltörlésére vonatkozó javaslat alapját a Nemzeti Számvevőszék (svédül: *Riksrevisionen*) által végzett elemzés képezi, amely szerint a jelenlegi szabályozás jelentős kockázatokat hordoz. Például lehetőséget ad arra, hogy a védelemre nem jogosult személyek menedékkérelmet nyújtsanak be, csupán azért, hogy a *spårbyte* mechanizmus révén munkavállalási engedélyhez jussanak. Ez nemcsak a menekültügyi rendszer legitimitációját áthatja alá, hanem megnehezíti a visszatérési folyamatokat is, hiszen a rendszer nem biztosítja eljárás világos lezárását.⁷⁹

A „pályaváltás” lehetőségének eltörlésével egyértelműen elválna egymástól a menedékkérelmek és a munkavállalási engedélyek rendszere. Azoknak, akik jogosultak lennének munkavállalási engedélyre, el kellene hagyniuk Svédországot, és külföldről kellene új kérelmet benyújtaniuk. A szabályozás célja az is, hogy biztosítsa a jogerős döntések tiszteletben tartását, valamint elkerülje, hogy a munkavállalási célú bevándorlók az menekültügyi rendszer szabályozását kijátszva lépjenek be a munkaerőpiacra.⁸⁰ A szükséges

⁷⁴ TIDÖAVTALET 2022

⁷⁵ MIGRATIONSVERKET 2023

⁷⁶ FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD 2024C

⁷⁷ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024B

⁷⁸ MIGRATIONSVERKET 2024B

⁷⁹ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024B

⁸⁰ IBID

törvénymódosítások kidolgozása folyamatban van, az új szabályok várhatóan 2025. június 1-jén lépnek hatályba.⁸¹

A *spårbyte* rendszer megszűnése jelentős hatással lesz azokra a személyekre, akik korábban így jutottak tartózkodási és munkavállalási engedélyhez, mivel az új szigorúbb bérkövetelmények miatt sokak számára nehezzé válhat engedélyük meghosszabbítása. Ez várhatóan az ilyen jellegű kérelmek számának csökkenését eredményezi a jövőben.⁸²

DÁN MINTÁT KÖVETVE

Az elemzésben vizsgált megszorításokat a svéd kormány „paradigmaváltásként” definiálja,⁸³ azonban a menekültügyi szigorítások folyamata valójában évekkel korábban kezdődött. Már 2015-ben, a menekültválság csúcspontján Svédország számos korlátozó intézkedést vezetett be, amelyek közül néhány még a szigorú bevándorláspolitikájáról híres Dániában sem került alkalmazásra. Például Svédország 2016 decemberétől 2017 májusáig teljes mértékben lezárta határait a menedékkérők előtt, amely lépés nemcsak a menekültügyi jogok, hanem az EU jogszabályainak megsértését is jelentette.

Ezzel párhuzamosan Svédország 2016-ban mindössze a menedékkérők negyedének adott konvenció státuszt, szemben a dán 66%-os aránnyal. Később újabb szigorítások következtek, és a gyakorlatban Svédországnak már régóta szigorúbb követelményei vannak, mint Dániának, például amikor a menekültek családegyesítéséről van szó.⁸⁴

Az ukrajnai menekültek esetében is világosan látszik a restriktív megközelítés: Svédország sokkal kevesebb támogatást és jogot biztosít számukra, mint Dánia vagy Norvégia.⁸⁵

Svédország, az EU Tanácsának soros elnökeként, kulcsszerepet játszott az új uniós menekültügyi és migrációs paktum tárgyalásában, és támogatta a paktum legszigorúbb intézkedéseit. Ezek közé tartozik például, hogy a 12 év alatti gyermekek is elhelyezhetők legyenek a zárt határ menti detenció központokban.⁸⁶

Ez alapján kijelenthetjük, hogy a svéd bevándorlási politikában a tényleges fordulópontot a 2015-ös migrációs válság hozta el. A Tidö-megállapodás valójában a válság következtében meghozott korlátozó intézkedésekre épít, azokat gondolja tovább. Azonban egy nagyon fontos kérdésben tényleg szemléletváltás hozott a Tidö-pártok politikája, mégpedig a társadalmi kohézió létrejöttének és újratertésének megítélésében.

Korábban Svédország a pluralista kohézió-elképzelés pártján állt. Ennek a megközelítésnek a lényege, hogy nem egyetlen központot határoz meg, hanem több közösség együttélésére épít. Ez a nézőpont egy kevésbé meghatározott nemzeti identitást vagy „svédseget” foglal

⁸¹ REGERINGSKANSLIET 2024A

⁸² STATENS OFFENTLIGA ÜTREDNINGAR 2024B

⁸³ REGERINGSKANSLIET 2024D

⁸⁴ BENDIXEN 2023

⁸⁵ HERNES ÉS DANIELSEN 2024

⁸⁶ BENDIXEN 2023

magában, amely kölcsönös elfogadás és alkalmazkodás folyamata során fejlődik. A tolerancia kulcsfontosságú liberális fogalom ebben az önértelmezésben. A hangsúly az önkéntes integráción van, ezért a kötelező tesztek és egyéb integrációs követelmények feleslegesek vagy akár kontraproduktívak is, amennyiben akadályozzák a bevándorlók társadalmi beilleszkedését. A jóléti állam feladata, hogy elősegítse a társadalmi mobilitást és az interkulturális tanulást, támogatva ezzel az integráció folyamatát.⁸⁷

Svédország végleg szakít ezzel a nemzeti kohézió felfogással és dán mintát követve átveszi az alulról építkező (angolul: *bottom-up*) társadalmi összetartozás szemléletmódját. „A kormány egy olyan Svédországban hisz, ahol különböző háttérű emberek élhetnek egymás mellett. Ehhez azonban olyan ragasztóra van szükség, amely egyesít és összefog minket. Ennek a közösségnek a legfontosabb alkotóelemei a svéd nyelv, az állampolgársággal járó jogok és kötelezettségek, valamint az alapvető svéd értékek tiszteletben tartása. Világosabbá kell tenni a svéd társadalomhoz való csatlakozás elvárásait és követelményeit. Ha valaki nem akar ennek a közösségnek a részévé válni, ne jelentkezzen Svédországba.” – olvasható a svéd kormány honlapján.⁸⁸

Ebben a nézőpontban a társadalmi kohézió a közös normák és tapasztalatok megosztásából ered, amelyeket csak lassú, organikus társadalmi folyamatok alakíthatnak ki. A nemzethez tartozás és a kölcsönös szolidaritás közös élményekből származik, ezért ezt nem lehet könnyen kiterjeszteni az újonnan érkezőkre. Az integráció folyamata ezért egyoldalú, nehéz és következetes előrehaladást igényel, amelynek végpontja világosan meghatározott, és amelyet az integrációs követelmények ösztönözhetnek és mérhetnek. Elfogadott az a nézet, amely szerint azok a bevándorlók, akik nem képesek elsajátítani a befogadó ország értékeit nem is érdemlik meg, hogy állampolgárságot kapjanak.⁸⁹

A KÖZVETETT ELRETTENTÉS STRATÉGIÁJA

Dánia 2001 óta folyamatosan szigorította a bevándorlási szabályokat, a nemzetközi jog által megengedett legnagyobb mértékig, tudatosan arra törekedve, hogy az ország különösen a menekültek számára váljon kevésbé vonzóvá. Dán mintát követve most már Svédország is a közvetett elrettentés stratégiáját kívánja alkalmazni a migrációs nyomás csökkentése érdekében.

Az indirekt elrettentési stratégia lényege, hogy nem a védelemhez való közvetlen hozzáférést akadályozza, hanem arra irányul, hogy a menekültügyi rendszer és a védelem feltételei minél kevésbé vonzóknak tűnjenek. Ezáltal egyfajta „szomszédra hárító” (angolul: *beggar-thy-neighbour*) hatást érnek el, amely arra ösztönzi a menedékkérőket, hogy inkább más

⁸⁷ JENSEN KRIEGBAUM ET AL. 2017

⁸⁸ REGERINGSKANSLIET 2024K

⁸⁹ JENSEN KRIEGBAUM ET AL. 2017

országokat válasszanak. Az ilyen politikák bizonyos értelemben tekinthetők szándékos negatív országimázs építésnek.⁹⁰

A rossz hírnévkeltés elengedhetetlenül megköveteli a megfelelő kommunikációt, vagyis azt, hogy a potenciális menedékkérők tisztában legyenek az adott ország szigorú megközelítésével. A Tidö-megállapodás aláírását követően a svéd kormány nemzetközi információs kampányt indított, amelynek célja az új migrációs politika üzenetének eljuttatása volt a szélesebb nemzetközi közvéleményhez. A kampány részeként tájékoztató csomagokat küldtek külföldi nagykövetségeknek, hatóságoknak és médiumnak. Emellett az angol nyelvű kormányzati dokumentumok és hivatalos weboldalak bővítése is elősegítette, hogy a világ értesüljön Svédország szigorúbb migrációs politikájáról.⁹¹ A svéd kormány tehát kommunikációs szinten is világossá tette: Svédország el kíván távolodni a humanitárius nagyhatalom imázsától.

A közvetett elrettentés általában szimbolikus vagy belpolitikai célokat szolgál. A meglévő kutatások szerint ezek az intézkedések általában csekély vagy egyáltalán nem kimutatható hatással vannak a menedékkérelmek számára egy adott országban.⁹² Azonban a dán példa az elmúlt több mint 20 év tapasztalatai alapján megkérdőjelezi ezt a feltételezést. Bár Dánia sem tudta teljes mértékben elkerülni az elmúlt évtizedben Európában tapasztalható menedékkérő-szám növekedést, a szigorú menekültügyi és bevándorlási megközelítés hozzájárult a menedékkérelmek számának csökkenéséhez. Dániában jelenleg tartósan alacsony a menedékkérelmek száma, körülbelül évi 2 000 menedékkérő érkezik az országba. Ez a szám 2022-ben megduplázódott az ukrajnai háború kirobbanásával, azonban 2023-ra ismét lecsökkent 2 355 főre.

A 2015-ös migrációs válságot követően Svédországban is csökkenő tendenciát figyelhetünk meg a menedékkérők számát illetően. A jobboldali blokk kormányalakítása óta körülbelül évi 10 000 fő menedékkérőt fogad az ország. A Svéd Migrációs Ügynökség idén 8 945 főt regisztrált november 30-ig.⁹³ Ezzel szemben az Európai Unióban 2020 óta megduplázódott a védelmet kérők száma, 2023-ban a tagállamok összesen 1 049 550 kérelmet fogadtak be. Az északi országok azonban kevésbé érzékelik az Európára nehezedő migrációs nyomást, mivel más nyugat-európai országok, mint Franciaország, Németország, Ausztria, Belgium és Hollandia jóval több menedékkérőt vonzanak.⁹⁴

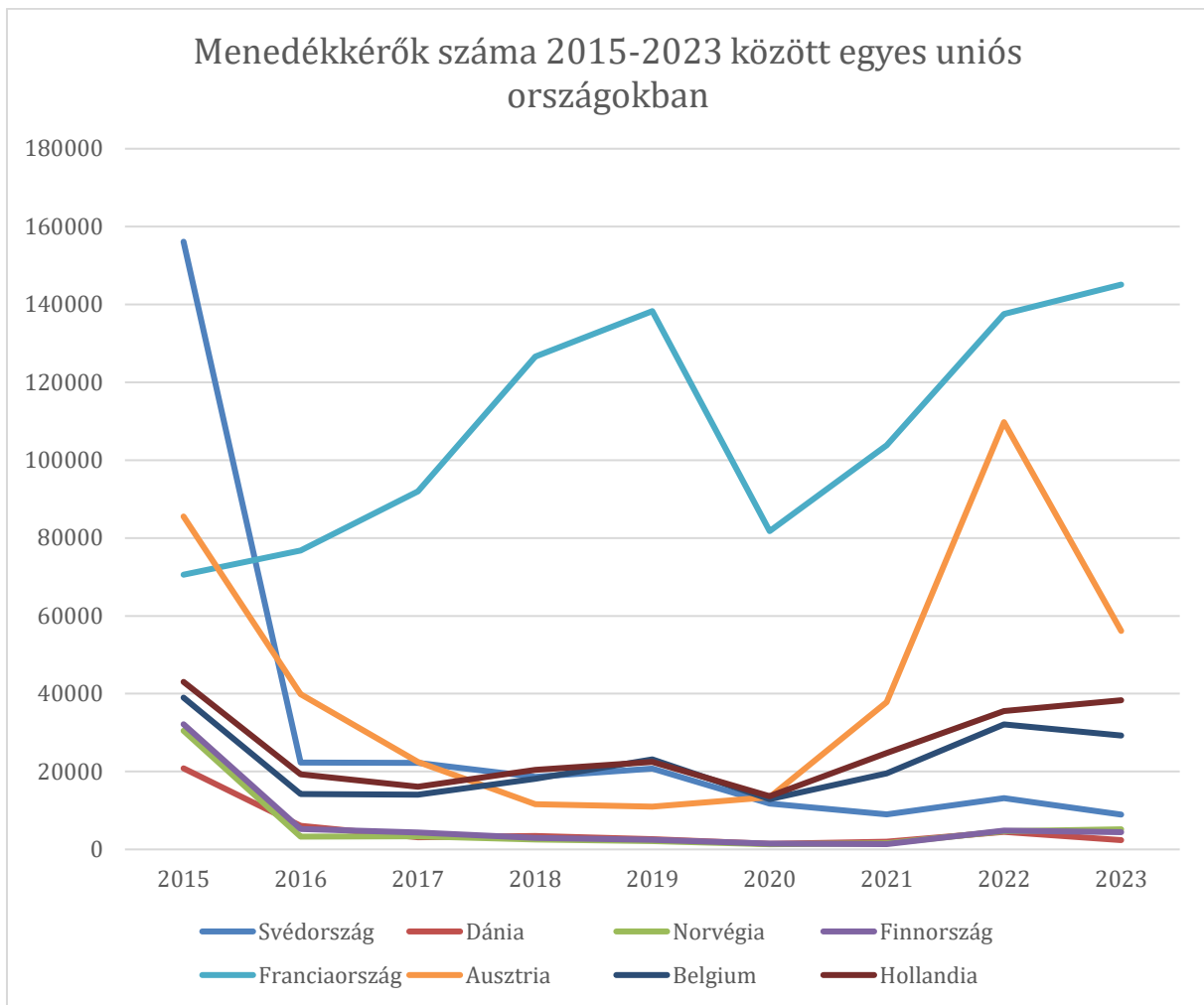
⁹⁰ GAMMELTOFT-HANSEN 2017

⁹¹ REGERINGSKANSLIET 2023A

⁹² GAMMELTOFT-HANSEN 2017

⁹³ MIGRATIONSVERKET 2024D

⁹⁴ EUROSTAT 2024

Forrás: Eurostat⁹⁵

Habár Svédország keményvonalas migrációs politikájának volt visszhangja a kibocsátó- és tranzitországokban⁹⁶, mégsem állíthatjuk egyértelműen azt, hogy a menedékkérők számának csökkenése az ország negatív imázsépítésének eredménye. Egy uniós ország vonzereje a menekülők számára nem csupán a nemzeti jogszabályok különbségeitől függ, hanem egy komplex tényezőrendszerrel, amely magában foglalja a nyelvi akadályokat, a munkalehetőségeket, és a már ott élő honfitársak jelenlétét.⁹⁷ Továbbá az a tény, hogy Svédországban a menedékkérelmek elismertségi aránya mindössze 25%,⁹⁸ ami jóval alacsonyabb, mint az európai uniós átlag (47%),⁹⁹ arra enged következtetni, hogy még mindig sokan próbálnak szerencsét ebben a skandináv államban. Ezzel szemben Dániában jóval kevesebb a megalapozatlan kérelem, 2023-ban a menedékkérelmek elismertségi aránya a dánoknál 72% volt.¹⁰⁰ Ez alapján valószínűsíthető, hogy a keményvonalas országimázs

⁹⁵ EUROSTAT 2024

⁹⁶ HESPRESS 2022, ALARABY 2023, SYRIA TV 2024

⁹⁷ DAGENS NYHETER 2022B

⁹⁸ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024E

⁹⁹ BENDIXEN2024

¹⁰⁰ IBID

csak komoly kommunikációs erőfeszítések mentén, illetve hosszabb idő után bírhat visszatartó erővel.

Dánia úttörőnek számít a közvetett elrettentés stratégiája terén, de a 2015 óta növekvő migrációs nyomás arra késztetett több európai államot is, hogy hasonló politikát folytasson. Ez értelmezhető az európai országok kísérleteként, hogy visszanyerjék szuverén mozgásterüket olyan területeken, amelyet a nemzetközi, illetve európai uniós jog kevésbé szabályoz, szemben azokkal az intézkedésekkel, amelyek közvetlenül akadályozzák a menedékkéréshez való hozzáférést. Az ilyen intézkedések azonban gyakran sértik a menekültek jogait, például a szabad mozgáshoz való jogot, a munkához, oktatáshoz és lakhatáshoz való hozzáférést és a családi élethez való jogot.¹⁰¹

A restriktív rendelkezések ezenkívül komoly integrációs kockázatokat is hordoznak. Az állandó bizonytalanságban élő menekültek gyakran nem képesek hosszú távú terveket készíteni, ami hátráltatja a nyelvtanulást, a munkavállalást és a társadalmi beilleszkedést. A családok szétszakítása, a szegregáció fokozódása és a szigorított feltételek miatt növekvő kiszolgáltatottság tovább gyengítheti a társadalmi kohéziót, ami nemcsak az érintett menekültek, hanem a befogadó társadalom számára is hosszú távú gazdasági és társadalmi terheket jelenthet. Bár a közvetett elrettentés stratégiája rövid távon hatékonynak tűnhet, hosszú távon súlyos károkat okozhat mind az érintett csoportoknak, mind a társadalom egészének.

Továbbá ezek az intézkedések hosszú távon fenntarthatatlanokká válhatnak, különösen, ha más országok is hasonló lépéseket tesznek, ami a versenyhelyzet miatt csökkenti az egyes országok migrációs politikájának hatékonyságát.¹⁰²

ZÁRÓ GONDOLATOK

Az egykor nyitott és befogadó Svédország mára már olyan politikát követ, amely számos területen szigorúbb, mint a drákóinak tartott dán szabályozás. Ez a változás nemcsak az ország menekültpolitikájában, hanem annak nemzetközi megítélésében is jelentős fordulatot hozott. Az egykori „humánus mintaállam” mára az európai menekültügyi politika kemény vonalának egyik képviselőjévé vált.

A Tidö-pártok azáltal, hogy megnehezítik a családegyesítést, korlátozzák az állampolgársághoz való hozzáférést, szigorítják a befogadási rendszer szabályait, valamint az EU-s minimumszabályokhoz igazítják a jogrendszert, a közvetett elrettentés stratégiáját követik. Az intézkedések célja nem az, hogy fizikailag vagy jogilag korlátozza a menedékkéréshez való hozzáférést, hanem az, hogy a menedékkérelmeket más országok felé terelje, illetve elrettentse a kérelmezőket azáltal, hogy kevésbé vonzóvá teszi a

¹⁰¹ GAMMELTOFT-HANSEN 2017

¹⁰² GAMMELTOFT-HANSEN 2021

feltételeket. Azonban ezek a korlátozó rendelkezések komoly terheket rónak a menedékkérőkre és menekültekre és azok integrációs lehetőségeire.

A svéd nagyvárosok peremén található ún. hátrányos helyzetű lakóövezetekben tapasztalható bandaháborúk és erőszak gyökerei nagyrészt a társadalmi kirekesztettségben és szegénységben keresendők. A menekült- és bevándorló háttérű emberek Svédországban is a társadalom alsó osztályához tartoznak nagyon alacsony jövedelemmel és rossz lakhatási körülményekkel. Félő, hogy a szigorítások hatására tovább nőnek a társadalmi egyenlőtlenségek, amely hosszú távon komoly kihívások elé állítja az országot, különös tekintettel arra, hogy a lakosság 27%-a bevándorló háttérrel rendelkezik.

A Tidö-megállapodás a nemzeti identitás újradefiniálására is kísérletet tesz. Svédország a pluralista megközelítésről egy olyan politikai irányvonalra tért át, amely a nemzeti közösség homogenizálását célozza, és amelyben az integráció új, szigorú követelményekhez kötött. A svéd kormány politikai diskurzusában a nemzeti identitás és a társadalmi összetartozás a kulcsfontosságú elemek, amelyek mentén az állampolgárság és a migráció kérdései újraértelmeződnek.

A Tidö-pártok több fontos javaslatát jelenleg vizsgáló bizottságok és munkacsoportok elemzik, és bár a megállapodás irányvonala egyértelműen szigorúbb migrációs politikát céloz, számos részlet még nem került véglegesen rögzítésre. Az európai uniós jog és a Svédország által ratifikált nemzetközi egyezmények jelentős hatással vannak a svéd kormány politikai mozgásterére, így a javasolt intézkedések egy része várhatóan módosul, vagy akár elvetésre kerülhet a jogi és nemzetközi normák figyelembevételével.

FÜGGELEK

A Tidö-megállapodás javaslatainak áttekintése

Javaslat svédül	Magyar fordítás	státusz 2025.01.31-én
Inre gränskontroller till Sverige ska stärkas	Meg kell erősíteni Svédország belső határellenőrzését	a vonatkozó jogszabályok bevezetése, illetve módosítása megtörtént ¹⁰³
Ökad användning av biometriska data i utlänningsärenden, avskaffande av preskription m.m.	Biometrikus adatok fokozottabb használata idegenrendészeti ügyekben, az elévülés eltörlése stb.	elkészült a vizsgálóbizottság jelentése ¹⁰⁴
Utökat arbete och förstärkta möjligheter till inre utlänningskontroller och effektivt verkställighetsarbete	Idegenrendészeti ellenőrzések lehetőségeinek kibővítése és azok hatékonyabb végrehajtása	A vonatkozó idegenrendészeti jogszabályok módosítása részben megtörtént 2023-24 folyamán. ¹⁰⁵ Az egyik sarkalatos pont a közalkalmazottak bejelentési kötelezettsége, amelyről a vizsgálóbizottság 2024. november 29-én véglegesítette az álláspontját. ¹⁰⁶
Samlat ansvar och intensifierat arbete för återvändandeverksamhet	Központosított felelősség és intenzívebb munka a visszatérési művelek során	2023-ban visszatérési központokat hoztak létre, amelyet a <i>Migrationsverket</i> működtet. ¹⁰⁷ Az idegenrendészeti törvény fogva tartásra vonatkozó szabályának felülvizsgálata vizsgálóbizottsági szakaszban van. ¹⁰⁸
Asyllag stiftningen ska anpassas efter den rättsliga miniminivån enligt EU-rätten	A menedékjogi törvényeknek az EU-s jog szerinti minimális szinthez történő igazítása	2023-ban szigorodtak a családegyesítésre vonatkozó szabályok, továbbá korlátozták a humanitárius okból kiadható engedélyeket. ¹⁰⁹ A menedékkérők jogainak lehetséges szűkítése vizsgálóbizottsági szakaszban van. ¹¹⁰ A befogadási központokról szóló törvényjavaslatot a kormány 2024. november 7-én nyújtotta be. ¹¹¹
Återinförd registrering för EES-medborgare	Az EGT-állampolgárok regisztrációjának visszaállítása	még nem hajtották végre

¹⁰³ SVERIGES RIKDAG 2023A, SVERIGES RIKDAG 2023C, SVERIGES RIKDAG 2024A

¹⁰⁴ REGERINGSKANSLIET 2024I,

¹⁰⁵ SVERIGES RIKDAG 2023C, SVERIGES RIKDAG 2023A, REGERINGSKANSLIET 2024G

¹⁰⁶ REGERINGSKANSLIET 2024I

¹⁰⁷ REGERINGSKANSLIET 2023C

¹⁰⁸ REGERINGSKANSLIET 2023D

¹⁰⁹ SVERIGES RIKDAG 2023B

¹¹⁰ REGERINGSKANSLIET 2023H

¹¹¹ SVERIGES RIKDAG 2024C

Begränsning av vidarebosättning till Sverige	A kvótamenekültek számának csökkentése	a végrehajtása megtörtént ¹¹²
Skärpta villkor för arbetskraftsinvandring	Szigorúbb feltételek a munkaerő-bevándorlás számára	2023-ban módosult a munkavállalási engedélyhez szükséges bérkövetelmény, ¹¹³ további vizsgálat és törvénymódosítás van folyamatban
Översyn av prövningen av asylsökande från säkra länder	A biztonságos országokból érkező menekültjogi elbírálásának felülvizsgálata	A <i>Migrationsverket</i> 2024-es szabályozási iránymutatásában megkapta azt a feladatot, hogy bővítse a biztonságos országok listáját. ¹¹⁴
Transitcenter ska införas för hela asylprocessen	Tranzitközpontok bevezetése a teljes menekültügyi folyamat idejére	a kormány 2024. november 7-én nyújtott be a Menedékkérők lakhatásának új rendjéről szóló törvényjavaslatot. ¹¹⁵
Utred en möjlighet att utvisa en utländsk medboares på grund av bristande vandelrg	A külföldi állampolgárok kiutasításának lehetősége jó magaviselet hiánya miatt	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹¹⁶
Asylsökandes ansvar för kostnaderna för mottagandet	A menedékkérők felelőssége az ellátás költségeinek fedezésére	elvetették a javaslatot ¹¹⁷
Skärpta krav för medborgarskap	Szigorúbb követelmények az állampolgárság megszerzéséhez	2024-ben módosították az állampolgársági törvényt. ¹¹⁸ A további szigorításokról 2025.01.14-én tettek közre egy vizsgálóbizottsági jelentést. ¹¹⁹
Återkalla uppehållstillstånd i fler fall	Több esetben kerüljön sor a tartózkodási engedélyek visszavonására	A kormány 2022. december 15-én a Svéd Migrációs Ügynökséget bízta meg a tartózkodási engedélyek visszavonásával kapcsolatos ügyek rangsorolásával. ¹²⁰ 2023-ban több mint kétszer annyi tartózkodási engedélyt vontak vissza, mint az előző évben. Vizsgálóbizottság dolgozik a tartózkodási engedélyek visszavonásának bővítésén. ¹²¹
Skärpta kontroller av vandel i utlänningsärenden	A magatartás szigorúbb ellenőrzése idegenrendészeti ügyekben	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹²²

¹¹² SVERIGES RIKSDAG 2022

¹¹³ REGERINGSKANSLIET 2023G

¹¹⁴ EKONOMISTYRNINGSVERKET 2024

¹¹⁵ SVERIGES RIKSDAG 2024B

¹¹⁶ REGERINGSKANSLIET 2023I

¹¹⁷ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024D

¹¹⁸ SVERIGES RIKSDAG 2024A

¹¹⁹ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024F

¹²⁰ REGERINGSKANSLIET 2022B

¹²¹ REGERINGSKANSLIET 2023I

¹²² REGERINGSKANSLIET 2023I

Skärpta villkor för anhöriginvandring	Szigorúbb feltételek a családegyesítésre	2023-ban szigorították a családegyesítés szabályait, ¹²³ egy vizsgálóbizottság még dolgozik a további szigorítás lehetőségén. ¹²⁴
Översyn av incitamentsstrukturer för frivillig återvandring	Az önkéntes visszatelepülést ösztönző struktúrák felülvizsgálata	2026-ban lép hatályba az új támogatási rendszer ¹²⁵
Folkräkning	Népszámlálás	még nem hajtották végre
Åtgärder för minskade tilldragningsfaktorer genom begränsade förmåner för icke-medborgare	A bevándorlást ösztönző tényezők csökkentése a nem (svéd – a szerk) állampolgárok által igényelhető juttatások korlátozása révén	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹²⁶
Förhöjd straffskala och regelskärpningar mot barnäktenskap, tvångsgifte, månggifte och fullmaktsäktenskap	Megemelt büntetési tételek és szigorúbb szabályok a gyermekházasságok, kényszerházasságok, többnejűség és meghatalmazott közreműködésével kötött házasságok ellen	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹²⁷
Fler utvisningar på grund av brott	Gyakoribb kiutasítás bűncselekmények miatt	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹²⁸
Villkorat bistånd och diplomatiska åtgärder för ökat återvändande	Feltételes segélyezés és diplomáciai intézkedések a visszatérések növelésére	2023 óta a svéd fejlesztési stratégia része ¹²⁹
Begränsa rätten till försörjningsstöd	A megélhetési támogatáshoz való jog korlátozása	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹³⁰
Utländsk finansiering av trossamfund och civila organisationer	Külföldi finansírozás korlátozása vallási közösségek és civil szervezetek számára	A vizsgálóbizottság 2023. január 15-ig kapott megbízást javaslatának benyújtására. ¹³¹ A legfrissebb információk szerint a vizsgálat eredményeiről, valamint az ezzel kapcsolatos következő lépésekről a kormány még nem tett közzé konkrét döntéseket.

¹²³ SVERIGES RIKSDAG 2023B

¹²⁴ REGERINGSKANSLIET 2024E

¹²⁵ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024C

¹²⁶ REGERINGSKANSLIET 2024F

¹²⁷ REGERINGSKANSLIET 2023F

¹²⁸ REGERINGSKANSLIET 2024C

¹²⁹ REGERINGSKANSLIET 2023E

¹³⁰ REGERINGSKANSLIET 2024H

¹³¹ REGERINGSKANSLIET 2022A

Säkra bedömning av uppehållstillstånd p.g .a. studier	A tanulmányok alapján kiadott tartózkodási engedélyek biztosabb elbírálása	A vizsgálóbizottság 2024. december 5-én tette közzé a jelentését ¹³²
Rättssäkerhet på migrationsområdet	Jogbiztonság a migráció területén	jelentés elkészült a hiányosságokról ¹³³
Integrationspolitikens målstruktur	Az integrációs politika célstruktúrája	a vizsgálóbizottság jelentése elkészült ¹³⁴
Långsiktiga strukturer för att lyfta utsatta områden	Hosszú távú struktúrák létrehozása a hátrányos helyzetű területek felemelésére	A Nemzeti stratégia a hátrányos helyzetű területek átalakítására (svédül: <i>Nationell strategi för att omvandla utsatta områden</i>) keretében különböző programok folynak Svédországban a társadalmi integráció és a lakhatási szegregáció csökkentése érdekében. ¹³⁵
Samhällsintroduktion m. m.	Társadalmi bevezető programok, stb.	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹³⁶
Bosättning för nyanlända	Újonnan érkezők elhelyezése	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹³⁷
Sänkt etableringsstöd	Csökkentett letelepedési támogatás	Elkészült a vizsgálóbizottsági jelentés, amely megállapította, hogy a letelepedési támogatás összege jelenleg túl alacsony, ezért annak fogyasztói árindexhez kötését javasolja. ¹³⁸
Begränsning av rätten till tolk för personer med uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap	Letelepedési engedéllyel és svéd állampolgársággal rendelkezők tolmácshoz való jogának korlátozása	a javaslatot erős kritika érte, és még nem rendelték el a vizsgálatot ¹³⁹
Ökade integrationsmöjligheter för de yngsta barnen	Fokozott integrációs lehetőségek a legkisebb gyermekek számára	vizsgálóbizottsági szakaszban van ¹⁴⁰

¹³² REGERINGSKANSLIET 2024J

¹³³ STATSKONTORET 2024

¹³⁴ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024A

¹³⁵ SOCIALSTYRELSEN 2024

¹³⁶ REGERINGSKANSLIET 2023J

¹³⁷ REGERINGSKANSLIET 2024B

¹³⁸ STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2024C

¹³⁹ ASYL RÄTTSCENTRUM 2024B

¹⁴⁰ SVERIGES RIKSDAG 2024E

IRODALOMJEGYZÉK

- ALARABY (2023): استغلال الاجانب: سياسات الهجرة تحفز ابتزاز اللاجئين في السويد [Külföldiek kibusználása: a migrációs politika ösztönzi a menekültek zsarolását Svédországban] 2023.04.16. Forrás: <https://tinyurl.com/4hexp4j5> (Megtekintve: 2025.01.31)
- ASYLRÄTTSCENTRUM (2023): *Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl.* 2023.04.20. Forrás: <https://asylrattscentrum.se/sverige/vissa-skarpta-villkor-for-anhoriginvandring-och-begransade-mojligheter-till-uppehallstillstand-av-humanitara-skal/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- ASYLRÄTTSCENTRUM (2024)a: *Skärpta krav för medborgarskap.* 2024.08.15. Forrás: <https://asylrattscentrum.se/tidoavtalet/skarpta-krav-for-medborgarskap/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- ASYLRÄTTSCENTRUM (2024)b: *Begränsning av rätten till tolk för personer med uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap.* 2024.10.02. Forrás: <https://asylrattscentrum.se/tidoavtalet/begransning-av-ratten-till-tolk-for-personer-med-uppehallstillstand-och-svenskt-medborgarskap/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- BENDIXEN, Michala Clante (2023): *Sverige vil kopiere Danmarks asylpolitik.* 2023.07.12. Forrás: <https://refugees.dk/da/fokus/2023/juli/sverige-vil-kopiere-danmarks-asylpolitik/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- BENDIXEN, Michala Clante (2024): *What are the chances of being granted asylum?* 2024.07.09. Forrás: <https://refugees.dk/en/facts/numbers-and-statistics/what-are-the-chances-of-being-granted-asylum/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- CIVIL RIGHTS DEFENDERS (2022): *The Tidö agreement review.* 2022.10.24. Forrás: <https://crd.org/wp-content/uploads/2022/12/Analysis-of-the-Tido-Agreement-Civil-Rights-Defenders-221024.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- CIVIL RIGHTS DEFENDERS (2023): *Yttrande över en ny ordning för asylsökandes boende (SOU 2022:64).* 2023.06.26. Forrás: <https://crd.org/wp-content/uploads/2023/06/Civil-Rights-Defenders-Yttrande-over-en-ny-ordning-for-asylsokandes-boende-SOU-2022-64.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- DAGENS NYHETER (2018): *SD: Minskad invandring i budgeten är ett ultimatum.* 2018.11.08. Forrás: <https://www.dn.se/nyheter/politik/sd-minskad-invandring-i-budgeten-ar-ett-ultimatum/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- DAGENS NYHETER (2022)a: *Ministern: Beredd att göra allt för att minska invandringen.* 2022.12.07. Forrás: <https://www.dn.se/sverige/ministern-beredd-att-gora-allt-for-att-minska-invandringen/> (Megtekintve: 2025.01.31)

- DAGENS NYHETER (2022)b: *Minimikrav för migrationen till Sverige – vad innebär det?* 2022.12.14. Forrås: <https://www.dn.se/varlden/minimikrav-for-migrationen-till-sverige-vad-innebar-det/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- DAGENS NYHETER (2024): *Polariserad retorik – men i riksdagen är S och Tidöpartierna överens.* 2024.09.25. Forrås: <https://www.dn.se/sverige/polariserad-retorik-men-i-riksdagen-ar-s-och-tidopartierna-overens/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- EKONOMISTYRNINGSVERKET(2024): *Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Migrationsverket* 2024.06.20. Forrås: <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=24623> (Megtekintve: 2025.01.31)
- EUROSTAT (2024): *Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - annual aggregated data.* 2024.10.02. Forrås: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_asyappctza/default/table?lang=en (Megtekintve: 2025.01.31)
- EUROPEAN COUNCIL OF REFUGEES AND EXILES (2019): *Sweden: Parliament Extends the Temporary Law.* 2019.06.21. Forrås: [Sweden: Parliament Extends the Temporary Law* | European Council on Refugees and Exiles \(ECRE\)](https://www.refugeesandexiles.org/en/news/sweden-parliament-extends-the-temporary-law) (Megtekintve: 2025.01.31)
- EUROPEAN COUNCIL OF REFUGEES AND EXILES (2024): *Asylum Information Database Country Report: Sweden – 2023 Update.* 2024.07.10 Forrås: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/04/AIDA-SE_2023-Update.pdf (Megtekintve: 2025.01.31)
- FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD (2023): *Yttrande över betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd, SOU 2023:25.* 2023.09.20. Forrås: https://farr.se/wp-content/uploads/2023/09/remissvar_farr_kunskapskrav-put_ju2023-01301.pdf (Megtekintve: 2025.01.31)
- FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD (2024)a: *Medborgarskap.* 2024.06.29. Forrås: <https://dok.farr.se/tido/b/B123F10A-77F6-46A5-8F25-32BF7462458D/Medborgarskap> (Megtekintve: 2025.01.31)
- FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD (2024)b: *Familjesplittring och återförening.* 2024.07.22. Forrås: <https://dok.farr.se/tido/b/53ECF5B9-040D-45AD-8C06-90A9E8A2E6DF/Familjesplittring-och-%C3%A5terf%C3%B6rening> (Megtekintve: 2025.01.31)
- FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD (2024)c: *Villkor för arbetstillstånd.* 2024.10.13. Forrås: <https://dok.farr.se/tido/b/9131FBF9-0D5C-4E90-BD18-E50A3DD6217F/Villkor-f%C3%B6r-arbetstillst%C3%A5nd> (Megtekintve: 2025.01.31)

- FLYKTINGGRUPPERNAS RIKSRÅD (2024)d: *Boende och bidrag för asylsökande*. 2024.11.17. Forrás: <https://dok.farr.se/tido/b/E2B248A1-3F2B-4012-87FB-8ED91E33F721/Boende-och-bidrag-f%C3%B6r-asyls%C3%B6kande> (Megtekintve: 2025.01.31)
- GAMMELTOFT-HANSEN, Thomas (2017): *Refugee policy as 'negative nation branding': The case of Denmark and the Nordic*. Danish Foreign Policy Yearbook, 2017. Forrás: https://pure.dius.dk/ws/files/916094/Yearbook_2017_web.pdf (Megtekintve: 2025.01.31)
- GAMMELTOFT-HANSEN, Thomas (2021): *The Do-Gooders' Dilemma Scandinavian Asylum and Migration Policies in the Aftermath of 2015*. 2021.07.07 Forrás: <https://www.cambridge.org/core/books/dogooders-at-the-end-of-aid/dogooders-dilemma/132C72722F49F877D38FD1DA74AB88CB> (Megtekintve: 2025.01.31)
- HERNES, Vilde és DANIELSEN, Åsne (2024): *Reception and integration policies for displaced persons from Ukraine in the Nordic countries – a comparative analysis*. 2024:1 Forrás: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3125012/NIBR%20Ukraina%20policy%20brief%20april%202024.pdf?sequence=3&isAllowed=y> (Megtekintve: 2025.01.31)
- HESPRESS (2022): أزمة الهجرة واللجوء في السويد.. فشل الاندماج وتحولات المشهد السياسي [A migrációs és menekültügyi válság Svédországban Sikertelen integráció és változó politikai környezet]. 2022.08.05. Forrás: <https://tinyurl.com/y5ynd26a> (Megtekintve: 2025.01.31)
- JENSEN KRIEGBAUM, Kristian et al. (2017): *Nationhood and Scandinavian naturalization politics: varieties of the civic turn*. 2017.05.18 Forrás: <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/65350/civic-art-fin-innsendt.pdf?sequence=3> (Megtekintve: 2025.01.31)
- MIGRATIONSVERKET (2023): *Arbeta under tiden som asylsökande*. 2023.05.10 Forrás: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Medan-du-vantar/Arbeta.html> (Megtekintve: 2025.01.31)
- MIGRATIONSVERKET (2024)a: *Den 1 oktober ändras reglerna för svenskt medborgarskap—för unga personer, för utsatta personer och för nordiska medborgare*. 2024.09.25. Forrás: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Bli-svensk-medborgare/Nyhetsarkiv/2024-09-25-Den-1-oktober-andras-reglerna-for-svenskt-medborgarskap-for-unga-personer-for-utsatta-personer-och-for-nordiska-medborgare.html> (Megtekintve: 2025.01.31)
- MIGRATIONSVERKET (2024)b: *Försörjningskrav för arbetstillstånd*. 2024.10.14. Forrás: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Arbeta-i->

- [Sverige/Anstalld/Krav-for-arbetsstillstand/Forsorjningskrav-for-arbetsstillstand.html](#) (Megtekintve: 2025.01.31)
- MIGRATIONSVERKET (2024)c: *Migrationsverket svarar: Mottagning och boende för asylsökande – hur fungerar det?* 2024.11.11. Forrás: <https://www.migrationsverket.se/omigrationsverket/aktuellt/migrationsverkets-varar/migrationsverketsvarar/migrationsverketsvararmottagningochboendeforasylsokandehurfungerardet.4.72cc6cbb19262add97743e.html> (Megtekintve: 2025.01.31)
- MIGRATIONSVERKET (2024)d: *Asyl Statistik.* 2024.12.10. Forrás: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Asyl.html> (Megtekintve: 2025.01.31)
- MIGRATIONSVERKET (2024)e: *Sveriges flyktingkvot.* 2024.12.12. Forrás: <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Sveriges-flyktingkvot.html> (Megtekintve: 2025.01.31)
- PARUSEL, Bernd (2016)a: *Sweden's U-turn on asylum.* 2016.05.16. Forrás: <https://ora.ox.ac.uk/objects/uuid:7841e1fc-f438-4e57-9a9d-938256f7203d/files/spg15bg42s> (Megtekintve: 2025.01.31)
- PARUSEL, Bernd (2016): *Sweden's Asylum Procedures.* 2016.09.26. Forrás: [IB Studie Asylum Procedures Sweden Parusel 2016.pdf](#) (Megtekintve: 2025.01.31)
- RÄDDA BARNEN (2023): *Kollektiva asylboenden bör undvikas i största möjliga mån, särskilt för barn.* 2023.06.22. Forrás: <https://press.raddabarnen.se/news/kollektiva-asylboenden-boer-undvikas-i-stoersta-moejligen-maan-saerskilt-foer-barn-468828> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2020): *En långsiktig hållbar migrationspolitik.* 2020.09.15. Forrás: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/09/sou-202054/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2021): *Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap.* 2021.01.13 Forrás: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/01/sou-20212/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2022)a: *Uppdrag till Myndigheten för utvärdering och analys om förstudie inför en kommande utredning om utländsk finansiering av trossamfund.* 2022.07.28 Forrás: <https://www.regeringen.se/contentassets/eb5606b9206c46ec840f1b84d0608516/uppdrag-till-myndigheten-for-stod-till-trossamfund-om-forstudie-infor-en-kommande-utredning-om-utlandsk-finansiering-av-trossamfund.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)

- REGERINGSKANSLIET (2022)b: *Uppdrag att stärka arbetet med ärenden om återkallelse av uppehålls- och arbetstillstånd.* 2022.12.15. Forrås: <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2022/12/uppdrag-att-starka-arbetet-med-arenden-om-aterkallelse-av-uppehalls--och-arbetstillstand/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)a: *Regeringens första 100 dagar: Migration.* 2023.01.24. Forrås: <https://www.regeringen.se/artiklar/2023/01/regeringens-forsta-100-dagar-migration/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)b: *Regeringens åtgärder för att stärka det svenska medborgarskapet.* 2023.05.05. Forrås: <https://www.regeringen.se/artiklar/2023/05/regeringens-atgarder-for-att-starka-det-svenska-medborgarskapet/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)c: *Uppdrag att inrätta återvändandecenter.* 2023.06.29 Forrås: <https://www.regeringen.se/contentassets/54f46b963ef24429af76da7462cc84a3/uppdrag-att-inratta-atervandandecenter.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)d: *Moderna och ändamålsenliga regler för förvar.* 2023.08.10. Forrås: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2023/08/dir.-2023119> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)e: *Skärpta krav för att förvärva svenskt medborgarskap.* 2023.09.08. Forrås: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2023/09/dir.-2023129> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)f: *Uppdrag att kartlägga och analysera förekomsten av barnäktenskap, tvångsäktenskap och månggifte i Sverige samt andra närliggande frågor.* 2023.09.21. Forrås: <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2023/09/uppdrag-att-kartlagga-och-analysera-forekomsten-av-barnaktenskap-tvangsaktenskap-och-manggifte-i-sverige-samt-andra-narliggande-fragor/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)g: *Försörjningskravet för arbetskraftsinvandrare höjs.* 2023.09.29. Forrås: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/09/forsorjningskravet-for-arbetskraftsinvandrare-hojs/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)h: *Anpassning av det svenska regelverket för beviljande av asyl och asylförfarandet till minimivån enligt EU-rätten.* 2023.10.05 Forrås: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2023/10/dir.-2023137> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2023)i: *Skärpta krav på hederligt levnadssätt och ökade möjligheter till återkallelse av uppehållstillstånd.* 2023.11.21. Forrås:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/11/skarpta-krav-pa-hederligt-levnadssatt-och-okade-mojligheter-till-aterkallelse-av-uppehallstillstand/>
(Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2023)j: *En förbättrad samhällsorientering för nyanlända, Dir. 2023:169.* 2023.12.14. Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/22449834304d44b1a3588e00b29f4bce/a2023-01692-bilaga-kommittedirektiv-en-forbattrad-samhallsorientering-for-nyanlanda---webb.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2024)a: *Utredning föreslår nya skärpta regler för arbetskraftsinvandring.* 2024.02.15. Forrås:
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/02/utredning-foreslar-nya-skarpta-regler-for-arbetskraftsinvandring/> (Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2024)b: *Ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända, Dir. 2024:22.* 2024.02.22. Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/16c2a3d711a04154815f8dc8f8676df3/kommittedirektiv-ett-nytt-system-for-bosattning-for-vissa-nyanlanda.pdf>
(Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2024)c: *Skärpt regelverk om utvisning på grund av brott.* 2024.05.02. Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/9c525e83c11d4df19e49dc06ae2f486a/kommittedirektiv-skarpt-regelverk-om-utvisning-pa-grund-av-brott.pdf>
(Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2024)d: *Tilläggsdirektiv till Utredningen om skärpta krav för att förvärva svenskt medborgarskap (Ju 2023:17).* 2024.06.27. Forrås: [tillaggsdirektiv-till-utredningen-om-skarpta-krav-for-att-forvarva-svenskt-medborgarskap-ju-2023-17-dir.-202463](https://www.regeringen.se/contentassets/16c2a3d711a04154815f8dc8f8676df3/kommittedirektiv-tillaggsdirektiv-till-utredningen-om-skarpta-krav-for-att-forvarva-svenskt-medborgarskap-ju-2023-17-dir.-202463) (Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2024)e: *Skärpta villkor för anhöriginvandring.* 2024.07.11. Forrås:
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2024/07/dir.-202468>
(Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2024)f: *Tilläggsdirektiv till Kommittén om kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd (S 2023:12).* 2024.07.25 Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/dcabda4a2aa047f2bc98b9394416638e/dir.-2024-71.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)

REGERINGSKANSLIET (2024)g: *Effektivare mottagande och återvändande i fokus i migrationsbudgeten.* 2024.09.12 Forrås:
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/09/effektivare-mottagande-och-atervandande-i-fokus-i-migrationsbudgeten/> (Megtekintve: 2025.01.31)

- REGERINGSKANSLIET (2024)h: *Tilläggsdirektiv till Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet* (S 2022:16) 2024.09.26.
<https://regeringen.se/contentassets/6e83c6b7a95b4203955fa432532c1b42/tillaggsdirektiv-till-utredningen-om-drivkrafter-och-mojligheter-i-forsorjningsstodet-s-2022-16.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2024)i: *Förslag på åtgärder för att stärka återvändandeverksamheten.* 2024.11.26. Forrås:
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/11/forslag-pa-atgarder-for-att-starka-atervandandeverksamheten/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2024)j: *Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter.* 2024.12.05. Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/b84fbe28d2744e5f8ac0fcde2784fb19/battre-migrationsrattsliga-regler-for-forskare-och-studenter-ds-202431.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- REGERINGSKANSLIET (2024)k: *Regeringens prioritering: Migration och integration.* 2024.12.12- Forrås: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-prioritering/migration-och-integration/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- UNHCR NORDIC AND BALTIC COUNTRIES (2023): *UNHCR observations on Sweden's proposed changes to the reception of asylum seekers.* 2023.07.03. Forrås:
<https://www.unhcr.org/neu/102739-unhcr-observations-on-swedens-proposed-changes-to-the-reception-of-asylum-seekers.html> (Megtekintve: 2025.01.31)
- SOCIALSTYRELSEN (2024): *Uppdrag om sociala insatser i utsatta områden (A2020/02651).* 2024.06.04. Forrås: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2024-6-9178.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR (2024)a: *Mål och mening med integration.* 2024.02.01. Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/21ba2bd693774b2a8bea9fae39f8c42b/sou-2024-12-pdf-a-webb.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR (2024)b: *Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m. (SOU 2024: 15)* 2024.02.15 Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/1115e79951804387b824f3df5088a40b/nya-regler-for-arbetskraftsinvandring-sou-202415.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR (2024)c: *Styrkraft för lyckad integration. (SOU 2024:41)* 2024.06.14. Forrås:
<https://www.regeringen.se/contentassets/c988ad23ff9943ef9f7f6c934b28e279/styrkraft-for-lyckad-integration-sou-202441.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)

- STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR (2024)d: *Stöd till invandrades utvandring. (SOU 2024:53)* 2024.08.13. Forrås: <https://www.regeringen.se/contentassets/d4e85935015e40efadfb0589f0ecce69/stod-till-invandrades-utvandring-sou-202453.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR (2024)e: *Mottagandelagen. En ny lag f ordnat asylmottagande och effektivt återvändande (SOU 2024:68)* Forrås: <https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/justitiedepartementet/presentationer/2024-10/presentationbilder-fran-presstraff-den-15-oktober-2024.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR (2024)f: *Skärpta krav för svenskt medborgarskap.* 2025.01.14. Forrås: <https://www.regeringen.se/contentassets/98678c2a40d64ccd9f16e6017923bbce/sou-20251-skarpta-krav-for-svenskt-medborgarskap.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- STATSKONTORET (2024): *Många öar små – Migrationsverkets styrning och uppföljning av den rättsliga kvaliteten i asylprocessen.* 2024.10.07. Forrås: <https://www.statskontoret.se/publicerat/publikationer/publikationer-2024/manga-oar-sma--migrationsverkets-styrning-och-uppfoljning-av-den-rattsliga-kvaliteten-i-asylprocessen/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- STOYANOVA, Vladislava, KARAGEORGIU, Eleni (2022): *Hur gemensamma är de gemensamma EU-reglerna?* Forrås: <https://www.delmi.se/en/publications/report-20226-swedish-asylum-legislation-from-a-european-perspective/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2023)a: *Lag (2023:474) om polisiära befogenheter i gränsnära områden.* 2023.06.22. Forrås: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2023474-om-polisiara-befogenheter-i-sfs-2023-474/> (Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2023)b: *Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl.* 2023.11.08 Forrås: <https://data.riksdagen.se/fil/97B915AB-42A4-4482-A234-8A84D2E22D5D> (Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2023)c: *Lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).* 2023.11.30. Forrås: <https://svenskforsattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2023-12/SFS2023-735.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2024)a: *Lag (2024:70) om tillfälliga förbud att transportera personer utan giltiga identitetshandlingar till Sverige.* 2024.02.22. Forrås: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk->

- [forfattningssamling/lag-202470-om-tillfalliga-forbud-att_sfs-2024-70/](#)
(Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2024)b: *Ändringar i medborgarskapslagen*. 2024.05.29. Forrás:
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/andringar-i-medborgarskapslagen_hb01sfu15/
(Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2024)c: *En ny ordning för asylsökandes boende*. 2024.11.07. Forrás:
<https://data.riksdagen.se/fil/EBD35A26-3F65-4059-9143-C3BF0FCCDC7A>
(Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2024)d: *Motion till riksdagen 2024/25:3263 av Tony Haddou m.fl. (V)*.
Forrás: <https://data.riksdagen.se/fil/3418FC3F-91A7-47B9-9747-0AC79DFA74E7> (Megtekintve: 2025.01.31)
- SVERIGES RIKSDAG (2024)e: *En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola, Dir. 2024:113*. 2024.11.21. Forrás:
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/kommittedirektiv/en-likvardig-forskola-av-god-kvalitet-med_hcb1113/#Uppdraget%20att%20f%C3%B6resl%C3%A5%20en%20obligatorisk%20spr%C3%A5kf%C3%B6rskola (Megtekintve: 2025.01.31)
- SVENSKA RÖDA KORSET (2024): *Sveriges globala utvecklingsarbete inom migration, återvändande och frivillig återvandring*. 2024.10.31. Forrás:
<https://www.rodakorset.se/om-oss/pressrum/roda-korset-kommenterar/roda-korset-kommenterar-sveriges-globala-utvecklingsarbete-inom-migration/>
(Megtekintve: 2025.01.31)
- SWEDISH INSTITUTE (2024): *Sweden has a long history of migration. Get the bigger picture here*. 2024.09.25. Forrás: <https://sweden.se/culture/history/sweden-and-migration>
(Megtekintve: 2025.01.31)
- SYRIA TV (2024): *حزب سويدي يطالب بترحيل اللاجئين الذين يشهرون بالخدمات الاجتماعية [Egy svéd párt a szociális szolgáltatókat rágalmazó menekültek kitoloncolására szólít fel]*. 2024.03.01.
Forrás: <https://tinyurl.com/mrydsrtc> (Megtekintve: 2025.01.31)
- VALMYNDIGHETEN (2018): *Valgresultat*. 2024.10.17 Forrás:
<https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2018/valresultat.html> (Megtekintve: 2025.01.31)
- VALMYNDIGHETEN (2022): *Valgresultat*. 2024.06.25 Forrás:
<https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2022/valresultat.html> (Megtekintve: 2025.01.31)

TIDÖAVTALET (2022): *Överenskommelse för Sverige*. 2022.10.14 Förrás:

<https://moderaterna.se/app/uploads/2022/10/Tidoavtalet-Overenskommelse-for-Sverige.pdf> (Megtekintve: 2025.01.31)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Györgyi Dominika Zita

Lektorálta: Dr. habil. Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Kovács Emese, 2025

© Migrációkutató Intézet, 2025

ISSN 2677-1780